

บทที่ 4

ความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์ “ความเป็นผู้หญิง” ในบทความแนะนำ วิธีการ (How-to) ในนิตยสารสุขภาพและความงามภาษาไทย

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์อุดมการณ์หรือชุดความคิด “ความเป็นผู้หญิง” ในบทความแนะนำวิธีการ (How-to) และกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์เหล่านั้น ส่วนอุดมการณ์ “ความเป็นผู้หญิง” และกลวิธีทางภาษาที่พบในโฆษณาสินค้าและบริการนั้นจะนำเสนอในบทถัดไป

การนำเสนอผลการวิจัยในบทนี้จะแยกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

- 4.1 ลักษณะของตัวบทบทความแนะนำวิธีการ (How-to)
- 4.2 กลวิธีทางภาษาในการนำเสนออุดมการณ์ “ความเป็นผู้หญิง” ในบทความแนะนำวิธีการ
- 4.3 อุดมการณ์ “ความเป็นผู้หญิง” ในบทความแนะนำวิธีการ

4.1 ลักษณะของตัวบทบทความแนะนำวิธีการ (How-to) ในนิตยสารสุขภาพและความงามภาษาไทย

ตัวบทบทความแนะนำวิธีการ (How-to) ในนิตยสารสุขภาพและความงามภาษาไทยมีลักษณะเป็นปริจเฉทแบบแนะนำขั้นตอนการปฏิบัติ (Procedural discourse) (Langacre 1990) ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อการวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสาร ตัวบทบทความแนะนำวิธีการเหล่านี้โดยรวมมีส่วนประกอบหลัก 4 ส่วน ได้แก่ ชื่อบทความ ส่วนเกริ่นนำ เนื้อหาหลัก ส่วนสรุป และ ภาพประกอบ ลักษณะเด่นที่พบในตัวบทบทความแนะนำวิธีการเหล่านี้มีดังนี้

4.1.1 ชื่อบทความ

ชื่อบทความแนะนำวิธีการส่วนหนึ่งมีลักษณะเด่นที่บ่งชี้ให้ผู้อ่านทราบว่าเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของคำแนะนำที่จะนำเสนอคืออะไร ลักษณะดังกล่าวนี้เป็นเครื่องบ่งชี้ให้ผู้อ่านทราบว่าตัวบทดังกล่าวเป็นบทความประเภทแนะนำวิธีการ จากการศึกษาชื่อบทความแนะนำวิธีการ พบว่ารูปแบบชื่อบทความที่พบส่วนใหญ่จะมีการบอกจำนวนขั้นตอนหรือวิธีการ และบอกเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ รูปแบบที่พบส่วนใหญ่มีลักษณะดังนี้

[จำนวน] + ขั้นตอน/วิธี/เคล็ดลับ/ + (สู่) + [เป้าหมายที่ต้องการบรรลุ]

ตัวอย่างเช่น

- ตัวอย่าง 1: - 3 สเต็ปสวยสะดุดตาท้าววัย
(Shape; กันยายน 2551)
- ตัวอย่าง 2: - 10 เทคนิคพิชิตความอ้วน
(Slimming; เมษายน 2552: 98)
- ตัวอย่าง 3: - 12 เคล็ดลับ กระชับหุ่นสวยทันใจ
(Slim Up; กันยายน 2551: 28)
- ตัวอย่าง 4: - 15 วิธีเปลี่ยนหุ่นให้เรีด แบบสาวสุขภาพดี
(สุขภาพดี; พฤษภาคม 2552: 58)

ข้อบทความที่ยกตัวอย่างมานี้บ่งบอกให้ผู้อ่านทราบว่าคำแนะนำวิธีการที่จะนำเสนอในบทความเหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้อ่าน “สวยสะดุดตาท้าววัย” “พิชิตความอ้วน” “กระชับหุ่นสวยทันใจ” “เปลี่ยนหุ่นให้เรีดแบบสาวสุขภาพดี” และ “สร้างศรัทธาในตัวเอง” เป็นลำดับ การตั้งข้อบทความโดยระบุจำนวนวิธีการหรือขั้นตอนเช่นนี้มีส่วนโน้มน้าวให้ผู้อ่านอยากจะนำคำแนะนำนั้นไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพราะการระบุจำนวนวิธีการหรือขั้นตอนทำให้เข้าใจได้ว่ากระบวนการที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายนั้นไม่ซับซ้อนและมีขั้นตอนที่จำกัดจำนวนได้

4.1.2 ส่วนเกริ่นนำ

ในส่วนเกริ่นนำนั้น ผู้เขียนบทความมักจะกล่าวถึงเป้าหมายที่ต้องการบรรลุเป้าหมายเหล่านั้นบางส่วนเป็นการจัดการสภาพบางอย่างที่ถูกลำเสนอว่าเป็น “ปัญหา” ในขณะที่บางส่วนเป็นสภาพที่ถูกลำเสนอว่า “พึงประสงค์” ซึ่งผู้เขียนคาดว่าเป็นเป้าหมายที่ผู้อ่านต้องการในการเริ่มต้นส่วนเกริ่นนำบางครั้งอาจจะมีการกล่าวทักทาย ในขณะที่ส่วนใหญ่จะเริ่มด้วยการบรรยายถึงประเด็นปัญหาที่ต้องการแนะนำแนวทางปฏิบัติ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ตัวอย่าง 5: - *Program Design by Yourself*

ฟิตหุ่นเฟิร์ม / ก่อนออกจากบ้าน

อยากออกกำลังกายแต่ไม่ค่อยมีเวลาที่จะไปตามฟิตเนสหรือสปอร์ตคลับ (ทั้งๆ ที่บางคนจ่ายเงินค่าสมาชิกไปตั้งมากโข) บ้างก็อ้างว่างานยุ่งต้องเคลียร์ให้เสร็จ บางคนมักจะอ้างว่าวันหยุดก็ต้องทำงานอยู่กับบ้าน และอีกสารพัดข้ออ้างที่เราได้ยินกันมาจนเป็นเรื่องชินหูและกลายเป็นข้ออ้างยอดฮิตของคนที่ไม่ออกกำลังกาย ไปเสียแล้ว แล้วเมื่อไหร่จะหุ่นดีกับเค้าเสียที ถ้า

หากเป็นอย่างนี้ต่อไปเรื่อย ๆ ความอวาระยะสุดท้ายมีหวังได้กลักรายเข้ามาสู่ชีวิตคุณแน่ ๆ

ไม่ได้ขู่และไม่ได้พูดให้คุณสาว ๆ ท้อหรือหมดกำลังใจนะครับ แต่อยากบอกว่าไม่ต้องห่วงและหายกังวลได้เลย ผมจะมาช่วยทำให้คุณค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงรูปร่างแบบไม่ต้องออกไปไหนให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย[ในยุคน้ำมันขยับขึ้นราคาอย่างนี้ เพราะอยู่ที่บ้านเราก็สามารถที่จะจัดปัญหาและบ่อเกิดของความอ้วนได้ แถมประหยัดเวลาในการทำงานของคุณอีกด้วย จำไว้เสมอ นะครับว่า ออกกำลังกายนั้นทำได้ทุกที่ ไม่ว่าจะเป็นในห้องนอนตื่นเข้ามา คุณควรขยับแข้ง ขยับขา เตรียมความพร้อมให้ร่างกาย “ตื่น” สักหน่อยก่อนที่จะอาบน้ำไปทำงาน หรือ อาจจะในห้องรับแขกเวลาว่างจากงานและรอบ ๆ บริเวณบ้าน ลองสำรวจดูสิครับ แล้วคุณจะได้พบหรือสร้างบรรยากาศใหม่ๆ ในบ้านได้ด้วย

.....

การกำจัด “ไขมัน” ให้เปลี่ยนเป็นกล้ามเนื้อที่แข็งแรงบางครั้งเราอาจจะไม่ต้องใช้อุปกรณ์อะไรมากมายให้ยุ่งยากเสียเวลา ขนาดที่จะต้องเดินทางไปออกกำลังกายนอกบ้านทั้ง ๆ ที่งานก็ยังล้นมืออยู่ขนาดนี้ อย่างมองข้ามสถานที่ที่ใกล้ตัวเราและสะดวกมากที่สุด คือ “บ้าน” วันนี้ผมจะมาแนะนำวิธีการออกกำลังกายให้กับสมาชิกสลิมมิ่ง ออกกำลังกายด้วยหลักการง่ายๆ แถมไม่ต้องใช้อุปกรณ์อะไรเลย เพียงเตรียมขวดน้ำที่ใช้แล้วสักสองขวดก็สามารถออกกำลังกายได้แล้ว พร้อมหรือยังครับ ถ้าพร้อมแล้วไปกันเลยครับ

(Slimming; กันยายน 2551: 94)

ส่วนเกริ่นนำในตัวอย่างนี้ค่อนข้างยาว ผู้เขียนกล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ผู้ที่อยากออกกำลังกายเพื่อกำจัดไขมันส่วนเกินแต่ไม่มีเวลาเนื่องจากภารกิจต่างๆ ในชีวิตประจำวัน จากนั้นผู้เขียนได้เสนอแนะทางออกโดยการให้คำแนะนำวิธีการออกกำลังกายด้วยวิธีการง่ายๆ ภายในบ้านของผู้อ่านเอง

ตัวอย่าง 6: - 10 เทคนิคพิชิตความอ้วน

จะว่าไปแล้วการลดน้ำหนักก็ไม่ใช่ว่าเรื่องยากจนเกินไป หากคุณมีเทคนิคเล็กๆ น้อยๆ ที่จะช่วยให้สลายไขมันส่วนเกิน ขจัดน้ำหนักที่ไม่พึงปรารถนาออกไปจากร่างกาย แทนที่จะตั้งหน้าตั้งตา อด อด อด แล้วก็ผอมได้แป๊บ ๆ แล้วก็กลับมาโยโย่ น้ำหนักกระเด็นขึ้นมามากกว่าเดิมด้วยซ้ำ ลอง 10 เทคนิคนี้ดู น่าจะช่วยให้คุณลดไขมันได้ไม่ยากเย็น

(Slimming; เมษายน 2552: 98)

ในตัวอย่างนี้ ผู้เขียนเป้าหมายที่ต้องการบรรลุคือการขจัดไขมันส่วนเกิน พร้อมทั้งโน้มน้าวใจว่าหากได้คำแนะนำวิธีการที่ถูกต้องผู้อ่านก็จะสามารถบรรลุเป้าหมายนั้นได้โดยง่าย

ตัวอย่าง 7: - *The Emergency Bikini Diet*

ไดเอตบิกินีฉุกเฉิน

อย่าตกใจ ไม่สายเกินไปที่จะรักษาหุ่นให้เข้าที่! แผนปฏิบัติการเร่งด่วนของเราจะช่วยลดน้ำหนัก 3 กิโลได้ใน 2 สัปดาห์

คุณกำลังเตรียมไปฮอลิเดย์ริมหาดทราย ซื้อมือถือกันแดดไว้เพียบ และเตรียมตัวไดเอตตั้งแต่เดือนก่อนใช้มียะล่ะ แต่พิชชากับของกินจุบจิบเป็นเหตุให้ไม่พอใจ ยังไม่เข้าที่เท่าที่ควร อย่าเพิ่งตกใจ เหลือแค่ 2 อาทิตย์เราก็กัดให้คุณใส่บิกินีได้ แผนการนับถอยหลังสู่ชายหาดของเรารวมอาหารอร่อยจนคุณไม่คิดว่าคือการไดเอตเลยเชียว่ะ แต่ยังไ้ก็สามารถลดเอวได้สบายๆ รับรองไปเดินโฉบฉวยริมหาดสวยสมใจแน่นอน

(Slimming; เมษายน 2552: 78)

ตัวอย่างนี้ ผู้เขียนคาดการณ์ว่าเป้าหมายที่ผู้อ่านต้องการคือการลดน้ำหนักเพื่อที่จะได้มีรูปร่างที่ผอมเพรียวจนสามารถสวมชุดว่ายน้ำไปเดินชายหาดในช่วงฤดูร้อนที่กำลังจะมาถึง ผู้เขียนจึงได้เกริ่นนำถึงเป้าหมายดังกล่าวและกล่าวถึงปัญหาว่าในระยะเวลาอันสั้นอาจจะไม่เพียงพอสำหรับการลดน้ำหนัก จากนั้นผู้เขียนจึงได้นำเสนอว่าบทความนี้จะให้คำแนะนำวิธีการที่จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถลดน้ำหนักอย่างได้ผลในระยะเวลาอันสั้น เพื่อที่ผู้อ่านจะได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมาย

4.1.3 เนื้อหาหลัก

ส่วนเนื้อหาจะมีการนำเสนอวิธีการปฏิบัติ โดยแยกเป็นข้อๆ ชัดเจนเพื่อให้ง่ายแก่การปฏิบัติ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง 8:

1 เริ่มต้นด้วยการมีความเชื่อมั่นในตัวเองก่อนนะคะ ว่าเราจะสามารถพิชิตสงครามแห่งความอ้วนนี้ได้อย่างแน่นอน ทั้งนี้ เพราะมีจิตสำนึกและจิตใจสำนึกเรานี้ละจะเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้เราประสบความสำเร็จหรือไม่ หากใครก็ตามที่ยังหวั่นๆว่าจะลดได้จริงหรือไม่ หรือจิตใจสำนึกยังบอกตัวเองอยู่ทุกเมื่อเชื่อวันว่า ไม่มีทางลดได้หรอกยัยหมูตอน เธออ้วนอย่างนี้ตั้งแต่เด็ก เธอต้องเป็นโรคอ้วนไปตลอดชีวิต แม้คุณอยากลดใจจะขาดคุณก็ไม่มีทางประสบความสำเร็จแน่ ทางที่ดีต้องตั้งจิตให้แน่วแน่ว่า คนอื่นทำได้ ฉันก็ต้องทำได้ ต้องสร้าง

ความมั่นใจในตัวเอง กำหนดจิตเลยว่าฉันกำลังผอม ฉันกำลังสวย ฉันกำลังสุขภาพดีขึ้น
ฉันจะใส่กางเกงยีนส์ตัวเก๋นี้ให้ได้

2 ตั้งเป้าที่เป็นไปได้จริง ไม่ใช่ว่าน้ำหนักตัวเกินไป 20 กิโลกรัม และอยากจะลดให้สำเร็จ
ภายในเวลา 1 เดือน ซึ่งคงจะเป็นไปไม่ได้ ต้องค่อยๆ เป็นค่อยๆ ไป ใช้เวลา ดีที่สุดเราควร
จะลดน้ำหนักสัปดาห์ละ 1-2 % ของน้ำหนักตัว เช่น คนที่หนักอยู่ 60 กิโลกรัม หากคุณ
ลดลงได้สัปดาห์ละ 6 ชีด – 1.2 กิโลกรัม ก็ถือว่ายอดเยี่ยมแล้วละคะ แถมนางสาว อาจต้อง
ผอมผับกับตัวเองบ้าง โดยเฉพาะคุณผู้หญิงช่วงใกล้มีรอบเดือน มักจะตัวบวม น้ำ น้ำหนัก
อาจจะขึ้นมาได้ทีละ 1-2 กิโลกรัมเลยทีเดียว ถ้าก็อย่าเพิ่งท้อแท้ใจ ให้เข้าใจว่าเป็นปกติ
ธรรมชาติ ตั้งเป้าที่เป็นจริง จะลด 20 กิโลกรัมก็ทำได้ แต่คงต้องใช้เวลาลึก 4-6 เดือนนะคะ
ไม่ใช่แค่เดือนเดียว

3 รับประทานอาหารที่ละน้อยๆ แต่บ่อยขึ้น ...

4 หันมาใช้อาหารทดแทน ...

5 ทำอาหารกลางวันไปกินเองที่ทำงาน ...

6 ให้รางวัลกับตัวเองบ้างนะคะ ...

7 รับประทานอาหารเป็นจานแรกของทุกมื้อ ...

8 ออกกำลังกายให้ได้เป็นประจำ ...

9 ต้องยกน้ำหนัก เล่น Weight training กันบ้าง ...

10 สุดท้ายพักผ่อนนอนหลับให้เพียงพอ เพราะช่วงเวลาที่เรานอนนั้น ร่างกายได้
ซ่อมแซมตัวเอง ทำให้รู้สึกสดชื่น มีพลังงาน ในขณะเดียวกัน หากใครอดนอนฮอร์โมนแห่ง
ความเครียดคอร์ติซอลก็จะออกมาอาละวาด ทำให้มีการสะสมไขมันมากขึ้น

(Slimming; เมษายน 2551: 99)

เนื้อหาหลักของบทความที่ยกมานี้ผู้เขียนได้ให้คำแนะนำวิธีการในการลดน้ำหนักซึ่ง
ผู้เขียนอ้างว่าไม่ยุ่งยากซับซ้อนและมีประสิทธิภาพสูง หลังจากที่ผู้เขียนได้กล่าวถึงปัญหาการลด
น้ำหนักไปแล้วในส่วนเกริ่นนำ เนื้อหาในส่วนนี้มีการแยกเป็นข้อๆ อย่างชัดเจนเพื่อให้ติดตาม
อ่านและนำไปปฏิบัติได้ง่าย การแยกขั้นตอนหรือวิธีการเป็นข้อๆ และมีจำนวนข้อที่จำกัดเช่นนี้มี
ผลทำให้ผู้อ่านเห็นว่าคำแนะนำที่นำเสนอในบทความเหล่านี้เป็นคำแนะนำที่สามารถนำไป
ปฏิบัติได้จริงและไม่ยุ่งยากซับซ้อนจนเกินไป

4.1.4 ส่วนส่งท้าย

ในส่วนส่งท้าย พบว่ามักจะเป็นการเน้นย้ำให้เห็นว่าขั้นตอนหรือวิธีการปฏิบัติที่ได้
นำเสนอไปนั้นสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างง่ายดายและมีประสิทธิภาพ และโน้มน้าวใจผู้อ่าน
นำไปทดลองปฏิบัติเพื่อให้เกิดผล ดังนี้

ตัวอย่าง 9: - เห็นไหมคะ 10 เทคนิคง่ายๆ ทำได้สบายๆ ช่วยให้คุณลดน้ำหนักได้เร็วยิ่งขึ้น
(Slimming; เมษายน 2551: 99)

ตัวอย่าง 10: - ถ้าคุณทำสมาธิเสมอ คุณจะดูตัวตรงขึ้น ถ้าคุณทำได้คุณจะมีท่าทางที่
สมบูรณ์ แบบ แถมดูอ่อนเยาว์และผอมลง
(Health Plus; พฤศจิกายน 2551: 35)

ตัวอย่าง 11: - เพียงแค่ใช้เวลาไม่นานก่อนนอนในการนวดและบริหารร่างกายส่วน
ต่างๆ ที่เกิดจากกล้ามเนื้อตึงเครียด เมื่อล้ามาตลอดทั้งวัน ก็จะทำให้
ให้นอนหลับสบายขึ้น ที่สำคัญยังทำให้มีใบหน้าสดใสไร้ริ้วรอย สวย
สมวัยจนใครๆ ต้องอิจฉา
(สุขภาพดี; มกราคม 2552: 80)

บางกรณีผู้เขียนอาจเสริมข้อแนะนำอย่างอื่นประกอบสั้นๆ ด้วย ก่อนที่จะเน้นย้ำให้
ผู้อ่านเกิดความมั่นใจในการนำคำแนะนำไปปฏิบัติ เช่น

ตัวอย่าง 12: - อย่างไรก็ตาม เราควรควบคุมการรับประทานอาหารไปพร้อมๆ กับ
การออกกำลังกายด้วย แล้วคุณจะประสบความสำเร็จพร้อมกับ
สามารถเปลี่ยนแปลงหุ่นได้แน่นอนครับผม
(Slimming; กันยายน 2551: 94)

ตัวอย่าง 13: - อยากสวย ห้ามขี้เกียจนะคะ เคล็ดลับเหล่านี้ต้องทำบ่อยๆ ให้เป็นกิจวัตร
คุณจะได้เป็นเจ้าของผิวสวย ดูอ่อนวัยไปได้นานๆ แถมสุขภาพดีด้วย
(Health Plus; ตุลาคม 2551: 35)

การเน้นย้ำถึงประสิทธิผลที่จะเกิดขึ้นเช่นนี้มีส่วนช่วยโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านนำคำแนะนำวิธีการที่
นำเสนอในบทความไปทดลองปฏิบัติ

4.2 กลวิธีทางภาษาในการนำเสนออุดมการณ์ “ความเป็นผู้หญิง” ในบทความแนะนำ วิธีการ

ผลการวิเคราะห์พบว่ากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการนำเสนออุดมการณ์ “ความเป็นผู้หญิง”
ในบทความแนะนำวิธีการนั้นมีหลายกลวิธี ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้มูลบท การใช้
อุปลักษณ์ การกล่าวอ้างว่าเป็นความจริง การอ้างข้อมูลทางวิทยาศาสตร์หรืออ้างผู้เชี่ยวชาญ
การกล่าวเกินจริง และ การใช้สหพท ในบรรดากลวิธีเหล่านี้ ผู้วิจัยพบว่าการเลือกใช้คำศัพท์

การใช้มูลบท อุปลักษณะ และการกล่าวเกินจริง เป็นกลวิธีที่ใช้เพื่อนำเสนอชุดความคิดเกี่ยวกับ ความเป็นผู้หญิง ในขณะที่ การกล่าวอ้างความเป็นความจริง การสร้างสหบท เป็นกลวิธีเสริม ที่ช่วยเน้นย้ำและสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ชุดความคิดดังกล่าว ดังนี้

4.2.1 การเลือกใช้คำศัพท์

การเลือกใช้คำศัพท์เป็นกลวิธีที่มีการใช้มากที่สุดในการนำเสนอชุดความคิดหรือ อุดมการณ์ “ความเป็นผู้หญิง” ในบทความแนะนำวิธีการ ผลการวิจัยพบว่าการเลือกใช้คำศัพท์ แบบต่างๆ ซึ่งแยกเป็นกลวิธีย่อยได้อีก 6 กลวิธี ดังนี้

- (1) การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเชิงบวกเพื่อบ่งว่าลักษณะบางประการเป็นสิ่งที่ “พึงประสงค์”
- (2) การใช้คำศัพท์ “สุขภาพดี” เพื่อบ่งบอกว่าลักษณะบางประการเป็นสิ่งที่ “พึงประสงค์”
- (3) การใช้คำศัพท์ เช่น “ปัญหา” “ความกังวล” และ ศัพท์ที่สื่อ “ความหมายในเชิงลบ” เพื่อบ่งว่าลักษณะบางประการเป็นสิ่งที่ “ไม่พึงประสงค์”
- (4) การใช้คำศัพท์ที่สื่อ “ความง่าย” และ “ระยะเวลาอันสั้น” เพื่อแสดงให้เห็นถึง ประสิทธิภาพของคำแนะนำที่นำเสนอในบทความ
- (5) การใช้คำศัพท์ที่สื่อ “ความมีประสิทธิภาพ” เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพ ของคำแนะนำที่เสนอในบทความ
- (6) การใช้คำศัพท์ “เคล็ดลับ” เพื่อบ่งบอกว่าคำแนะนำที่นำเสนอในบทความ เป็นข้อมูลหรือความรู้พิเศษ

ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

(1) การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเชิงบวกเพื่อบ่งว่าลักษณะบางประการ เป็นสิ่งที่ “พึงประสงค์”

ผลการวิจัยพบว่าการใช้คำศัพท์ที่มีความหมายในเชิงบวก อาทิ *ปรารถนา* *อยากมี* *ต้องการ* *มั่นใจ* *ดูแล* ร่วมกับคำศัพท์ที่สื่อลักษณะบางประการ ได้แก่ *รูปร่างดี* *ผอมเพรียว* *ผิวสวย* *ความอ่อนเยาว์* เพื่อบ่งว่าลักษณะดังกล่าวเป็นสิ่งที่ “พึงประสงค์” ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 14: - หลักการในการดูแลความอ่อนเยาว์ให้คงทน มีดังนี้ค่ะ...
(Slimming; ตุลาคม 2551: 49)

ตัวอย่าง 15: - เพราะความผอมคือที่สุดแห่งปรารถนาของหญิงสาว จึงมีผู้คิดค้น สารพัดวิธีเพื่อให้ตัวเลขบนตาชั่งลดลงให้ได้...
(สุขภาพดี; มิถุนายน 2551: 60)

- ตัวอย่าง 16: - การศึกษาใหม่พบว่า ตัวคุณสมารถใช้กลเม็ดเล็กๆ น้อยๆ ทำให้ร่างกายเผาผลาญพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพได้มากขึ้น แล้วผลลัพธ์ก็คือหุ่นผอมเพรียวที่คุณปรารถนา
(สุขภาพดี; สิงหาคม 2551: 64)
- ตัวอย่าง 17: - ความปรารถนาของหญิงสาวที่ต้องการให้ดูดีเวลาสวมใส่เสื้อผ้า
และยังเพิ่มความมั่นใจให้อีกหลายเท่า ก็คือ การมีหน้าท้องที่แบนราบ
ต้นแขนที่เรียวเล็ก
(สุขภาพดี; มีนาคม 2552: 66)
- ตัวอย่าง 18: - “ผิวหน้าสวย มีชัยไปกว่าครึ่ง” คงจะเป็นเรื่องจริงแน่ๆ ในสมัยนี้ แต่
ผิวหน้าจะสวยอย่างนี้ไปได้นานแค่ไหนนี่สิปัญหา หลายคนจึงหาวิธี
คงความสาวของผิวหน้าให้สวยไปตลอดกาล
(Slim Up; กรกฎาคม 2551: 78)
- ตัวอย่าง 19 - นอกคือเรื่องอันยิ่งใหญ่ของหญิงสาว การมีทรงอกกระชับ ไม่
หย่อนยาน ล้วนเป็นความต้องการของหญิงสาว
(Slim Up; มกราคม 2552: 65)
- ตัวอย่าง 20: - ไม่ว่าสาววัยไหนก็ล้วนอยากมีผมหงอกนุ่ม สลวยเงางาม
(สุขภาพดี; ตุลาคม 2551: 78)

จากตัวอย่างที่นำเสนอข้างต้นจะสังเกตได้ด้วยการใช้คำว่า “ผู้หญิง” “หญิงสาว” “สาว” ร่วมกับกลวิธีการใช้ศัพท์นี้ด้วย กลวิธีการใช้ศัพท์นี้นำไปสู่การนำเสนอความคิดว่าลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับผู้หญิงคือ หุ่นผอมเพรียว ความอ่อนเยาว์ ใบหน้าอ่อนเยาว์ ผมนุ่มสลวย อกกระชับ

(2) การใช้คำศัพท์ “สุขภาพดี” เพื่อบ่งบอกว่าลักษณะบางประการเป็นสิ่งที่ “พึงประสงค์”

ในสังคมไทยปัจจุบัน กระแส “รักสุขภาพ” กำลังได้รับความสนใจ ด้วยเหตุนี้ คำว่า “สุขภาพดี” จึงเป็นคำที่อยู่ในกระแสนิยมและมีความหมายในเชิงบวก ในบทความแนะนำวิธีการในนิตยสารสุขภาพและความงามก็มีการนำคำศัพท์นี้มาใช้ร่วมกับลักษณะบางประการเพื่อบ่งว่าลักษณะเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ “พึงประสงค์” ลักษณะดังกล่าวได้แก่ เรือนร่างที่ผอมเพรียว รูปลักษณ์ที่ดูอ่อนเยาว์ ผิวกระจ่างใส เป็นต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 21: - อยากสวย ห้ามขี้เกียจจะคะ เคล็ดลับเหล่านี้ต้องทำบ่อยๆ ให้เป็นกิจวัตร คุณจะได้เป็นเจ้าของผิวสวย ดูอ่อนวัยไปได้นานๆ แถมสุขภาพดีด้วย

(Health Plus; ตุลาคม 2551: 35)

ตัวอย่าง 22: - ... คุณก็จะสามารถมีผิวพรรณสุขภาพดี ดูอ่อนกว่าวัยได้

(สุขภาพดี; พฤศจิกายน 2551: 84)

ตัวอย่าง 23: - ทำบริหารง่ายๆ กับอุปกรณ์ที่หาได้ไม่กี่ชิ้นก็จะช่วยเปลี่ยนคุณเป็นคนใหม่ที่มีหน้าท้องแบนราบ เสริมบุคลิกภาพให้คุณดูเป็นสาวที่มั่นใจ แถมสุขภาพดีอีกคนหนึ่งแล้วคะ

(สุขภาพดี; มีนาคม 2552: 72)

ตัวอย่าง 24: - การจะมีผิวสวยใส เต่งตึง ต้องอุทิศทั้งเวลาและการลงทุน แต่ผลที่ได้แสนคุ้มค่า เพราะหมายถึงสุขภาพที่ดีจากภายในช่วยให้คุณดูดีไม่ว่าวัยจะล่วงเลยไปแค่ไหน

(Shape; กรกฎาคม 2551: 60)

ตัวอย่าง 25: - หุ่นสวย สุขภาพดีด้วยกีฬาว่ายน้ำ

(3) การใช้คำศัพท์ เช่น “ปัญหา” “ความกังวล” และ ศัพท์ที่สื่อถึง “ความหมายในเชิงลบ” เพื่อบ่งว่าลักษณะบางประการเป็นสิ่งที่ “ไม่พึงประสงค์”

คำศัพท์ที่มีความหมายในเชิงลบ อาทิ “ปัญหา” “ความกังวล” และคำศัพท์ที่สื่อความหมายในเชิงลบ เมื่อนำมาใช้คู่กับลักษณะบางประการทำให้สามารถประกอบสร้างความหมายว่าลักษณะดังกล่าวเป็นสิ่งที่ “ไม่พึงประสงค์” คำศัพท์ที่มีความหมายในเชิงลบที่พบได้แก่ ปัญหาหนักอก กังวล ความปวดใจ ขาดความมั่นใจ อาย ขาดหน้า ส่วนลักษณะที่พบว่าการนำคำศัพท์เหล่านี้ไปใช้ร่วม ได้แก่ ไขมันส่วนเกิน เซลลูไลท์ น้ำหนักส่วนเกิน ฟุงป่อง ริวรอยแห่งวัย ผิวหมองคล้ำ อกหย่อนคล้อย ตัวอย่างข้อความจากบทความแนะนำวิธีการต่อไปนี้แสดงให้เห็นกลวิธีทางภาษานี้

ตัวอย่าง 26: - อายุมากขึ้น ผิวพรรณที่เคยชุ่มชื้นเต่งตึง ก็กลับหมองลงๆ แถมยังไม่กระชับเหมือนเก่า เป็นปัญหาหนักอกของสาวเลข 3 หลายๆ คนไข่ม้อยคะ

(Health Plus; มิถุนายน 2551: 34)

ตัวอย่าง 27: - เจ้าผิวขรุขระๆ เหมือนเปลือกส้มที่เห็นนั่นแหละ เขาเรียกว่า เซลลูไลต์ ซึ่งสร้างความปวดใจให้ผู้หญิงหลายคนเหลือเกิน

(Health Plus; ตุลาคม 2551: 35)

ตัวอย่าง 28: - ดันแซน อีกส่วนหนึ่งของร่างกายผู้หญิงที่มักเป็นปัญหาหย่อนคล้อย ไปตามวัย

(สุขภาพดี; มกราคม 2552: 66)

ตัวอย่าง 29: - ทำบริหารที่เรานำมาฝากในวันนี้ได้บริหารครบทุกกล้ามเนื้อของแขน ทำให้นอกจากไม่มีท้องแขนหย่อนคล้อยให้ขายหน้าแล้วยังทำให้ท่อนแขนเรียวยาระชับได้รูปทรงสวย

(สุขภาพดี; มกราคม 2552: 68)

ตัวอย่าง 30: - แต่สาว ๆ บางคนอาจจะขาดความมั่นใจ เพราะรอบเอวหายไป กลายเป็นเซลลูไลต์มาแทนที่

(สุขภาพดี; มีนาคม 2552: 66)

ตัวอย่าง 31: - พุงป่องทำให้คุณอายหุ่นตัวเองและเพิ่มความเสี่ยงการเป็นโรค หัวใจ เบาหวาน และความดันโลหิตสูง

(Slimming; มีนาคม 2552: 72)

ตัวอย่าง 32: - วันเวลาที่ผ่านไป พร้อมกับตัวเลขอายุที่มากขึ้น ทำให้ใบหน้าเริ่มมีริ้วรอยความเหี่ยวย่นสร้างความกังวลให้กับคุณผู้หญิงทั้งหลาย และยังส่งผลกระทบต่อไปยังผิวหน้าท้องที่เริ่มหย่อนคล้อยตามไปด้วย

(สุขภาพดี; พฤศจิกายน 2551: 78)

ตัวอย่าง 33: - อายุที่เพิ่มมากขึ้น เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ผู้หญิงกังวลเรื่องรูปลักษณ์ภายนอก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของทรงอก ที่ไม่มีใครอยากให้หย่อนยานกลายเป็น “ถุงกาแฟ” หรือเกิดความผิดปกติใดๆ

(Health Today; ตุลาคม 2551: 76)

กลวิธีทางภาษานี้สื่อความคิดว่าลักษณะที่ “ไม่พึงประสงค์” สำหรับผู้หญิง ได้แก่ ความอ้วน ความชรา ลักษณะที่บ่งบอกความอ้วนและความชรา อาทิ เซลูลไลท์ ท้องแขนหย่อนคล้อย พุงป่อง ผิวหนังเหี่ยวย่นไม่เต่งตึงชุ่มชื้น ใบหน้ามีริ้วรอย ถูกอธิบายว่าเป็นปัญหาและสร้างความทุกข์กังวลใจอย่างมากให้แก่ผู้หญิง กลวิธีทางภาษานี้ยังมีผลทางอ้อมที่บ่งว่าลักษณะที่ตรงข้ามกับที่ระบุไว้น่าจะเป็นลักษณะที่ “พึงประสงค์”

(4) การใช้คำศัพท์ที่สื่อถึง ความง่าย และ ระยะเวลาอันสั้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของคำแนะนำที่เสนอในบทความ

คำศัพท์ที่สื่อถึง “ความง่าย” และ “ระยะเวลาอันสั้น” ถูกเลือกนำมาใช้เพื่อบ่งชี้ว่าคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่เสนอในบทความแนะนำวิธีการนั้นมีประสิทธิผล คำศัพท์ที่แสดงความง่าย ได้แก่ ง่าย ง่าย ๆ สบาย สบาย ๆ คำที่บ่งบอกระยะเวลาอันสั้น ได้แก่ ทันใจ ในทันตา ในช่วงพริบตา แบบเร่งด่วน ภายใน...นาที ภายใน...วัน แค่...นาที เพียง...นาที ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 34: - 1 week plan ฟิตต้นขา เฟิร์มสะโพก ง่ายไว ทันใจ
(Shape; ตุลาคม 2551: 120)

ตัวอย่าง 35: - 9 วิธีลดน้ำหนักง่าย ๆ ที่ทำได้ในชีวิตประจำวัน
(สุขภาพดี; กุมภาพันธ์ 2552: 66)

ตัวอย่าง 36: - ทำบริหารง่าย ๆ กับอุปกรณ์ที่หาได้ไม่กี่ชิ้นก็จะช่วยเปลี่ยนคุณเป็นคนใหม่ที่มีหน้าท้องแบนราบ เสริมบุคลิกภาพให้คุณดูเป็นสาวที่มั่นใจ แถมสุขภาพดีอีกคนหนึ่งแล้วค่ะ
(สุขภาพดี; มีนาคม 2552: 72)

ตัวอย่าง 37: - เห็นไหมคะ 10 เทคนิคง่าย ๆ ทำได้สบาย ๆ ช่วยให้คุณลดน้ำหนักได้เร็วยิ่งขึ้นค่ะ

ตัวอย่าง 38: - ทั้งง่ายทั้งประหยัดเวลานานี้ คุณจะไมลองทำตามบ้างหรือคะ
(สุขภาพดี; กรกฎาคม 2551: 74)

ตัวอย่าง 39: - อย่าช้าค่ะ มาหาวิธีคืนรูปร่างสวย ๆ ในช่วงพริบตากันเถอะค่ะ
(Slim Up; มิถุนายน 2551: 38)

- ตัวอย่าง 40: - กายบริหารพันผ้า รีดไขมัน ลดพุง แขนเล็ก แบบเร่งด่วน
(สุขภาพดี; มีนาคม 2552: 66)
- ตัวอย่าง 41: - ทำตามคำแนะนำแล้วคุณจะรู้สึกอ่อนเยาว์ขึ้นมาทันตาเห็นเลยเชื่อวละ
(Slimming; กุมภาพันธ์ 2552: 86)
- ตัวอย่าง 42: - 12 วิธีกระซากวัย ให้สวยใสในทันตา
(Slim Up; กันยายน 2551: 50)
- ตัวอย่าง 43: - 12 เคล็ดลับ กระชับหุ่นสวยทันใจ
(Slim Up; กันยายน 2551: 28)
- ตัวอย่าง 44: - 25 เคล็ดลับทำสวยได้ใน 2 นาที
(Health Plus; กันยายน 2551: 37)
- ตัวอย่าง 45: - เห็นไหมคะ ว่าด้วยระยะเวลาเพียง 1 นาที ก็ช่วยทำให้คุณมี
ใบหน้าที่เรียบเล็กกระชับแบบสาวญี่ปุ่นกันได้แล้ว อย่าลืมนำไป
ลองทำกันดูนะคะ
(สุขภาพดี; มิถุนายน 2551: 74)
- ตัวอย่าง 46: - แค่ 5 นาทีกับท่าบริหารเหล่านี้ก็จะทำให้คุณมีหน้าท้องที่แบนราบ
- ตัวอย่าง 47: - หุ่นแซ่บใน 4 สัปดาห์
(Shape; กันยายน 2551: 127)

กลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์เช่นนี้นำเสนอความคิดว่า หากทำตามคำแนะนำของ
ผู้เชี่ยวชาญผู้อ่านจะสามารถปรับปรุงรูปลักษณ์ของตนได้อย่างง่ายดาย

(5) การใช้คำศัพท์ที่สื่อถึง **ความมีประสิทธิภาพ เพื่อแสดงให้เห็นถึง ประสิทธิผลของคำแนะนำที่เสนอในบทความ**

คำศัพท์ที่บ่งบอก “ประสิทธิภาพ” หรือ ผลอันน่าพึงพอใจ ที่พบได้แก่ เกิดขึ้นได้ ลดลง
ได้ แก้ไขได้ จัดการได้ เมื่อนำคำศัพท์เหล่านี้มาใช้บรรยายการปรับปรุงร่างกายตามคำแนะนำ
ของผู้เชี่ยวชาญที่นำเสนอในบทความ ทำให้สื่อความคิดว่าคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญนั้นมี
ประสิทธิภาพ ทำให้สามารถจัดการปรับปรุงรูปลักษณ์ได้อย่างน่าพึงพอใจ ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 48: - ...เชื่อเถอะว่าใครๆ ก็อยากมีผิวสดใสเปล่งปลั่ง ดวงตาเป็นประกาย แจ่มใส และรอยยิ้มที่สดชื่นยามมองเห็นตัวเองในกระจก สิ่งเหล่านี้เกิดกับคุณได้เพียงแค่อ่านเคล็ดลับต่อไปนี้

(Health Plus; กันยายน 2551: 37)

ตัวอย่าง 49: - จริงอยู่ที่สภาพผิวจะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมและช่วงอายุ แต่ถ้าวัดจากแลกรักษา บำรุงผิวหน้าอย่างถูกวิธีแล้วละก็ คุณก็จะสามารถสวยใสแกมริ้วรอยต่าง ๆ ก็จะสามารถหายลดน้อยลงได้

(สุขภาพดี; January 2009: 70)

ตัวอย่าง 50: - ไตเอตเพื่อความรัก
ลด 6 ก.ก. ก่อนถึงวันวาเลนไทน์
ปิ้งกับหนุ่มมาเป็นเดือนแล้วใช่ยัง?
ทำตามไตเอตต่อไปนี้สิ รับรองเขาหนีไม่รอดแน่ๆ

(Slimming; กุมภาพันธ์ 2552: 94)

ตัวอย่าง 51: - สำหรับเรื่องเฮอร์ไอใหญ่ที่ใครเคยมองว่าเป็นปัญหาใหญ่ แค่วิธีง่ายๆ อย่างบิตซ่าย เอี้ยวขวา หมุนเฮอร์ วันละ 5 นาที ก็จัดการกับเจ้าปัญหานี้ได้อย่างไม่น่าเชื่อ

(สุขภาพดี; กรกฎาคม 2551: 70)

(6) การใช้คำศัพท์ “เคล็ดลับ” เพื่อบ่งบอกว่าคำแนะนำที่นำเสนอในบทความเป็นข้อมูลหรือความรู้พิเศษ

คำศัพท์ที่พบใช้บ่อยมากในบทความแนะนำวิธีการคือ เคล็ดลับ นอกจากนี้ บางครั้งยังมีคำขยาย ฟังรู้ ควรรู้ ต้องรู้ เพื่อบ่งบอกว่าคำแนะนำที่นำเสนอในบทความเหล่านี้เป็นข้อมูลหรือความรู้พิเศษที่จำเป็นสำหรับผู้หญิง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 52: - 50 เคล็ดลับ ไตเอตฟังรู้คู่สาว ๆ

(Slimming; กรกฎาคม 2551: 82)

ตัวอย่าง 53: - เคล็ดลับ ความผอมเพรียวที่สาว ๆ ต้องรู้

(Slimming; พฤศจิกายน 2551: 87)

ตัวอย่าง 54: - สวยอ่อนกว่าวัยด้วยเคล็ดลับ 13 ประการ

(Health Plus; มิถุนายน 2551: 34)

ตัวอย่าง 55: - เปลี่ยนแปลงชีวิตรับลมร้อนด้วยวิธีง่ายๆ ... เรามีเคล็ดลับดีๆ
ที่จะช่วยให้คุณประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลงชีวิต
(Health Plus; มีนาคม 2552: 63)

ตัวอย่าง 56: - หลายคนบ่นว่าอยากจะลดน้ำหนักได้แต่ละกิโลใจแทบขาด นั่นคง
เป็นเพราะคุณยังไม่รู้ทริค มาทางนี้ค่ะ สุขภาพดีนำเคล็ดลับการลด
น้ำหนักให้ได้ 5 กิโลกรัม ภายใน 10 สัปดาห์มาบอกแล้ว แถมเป็น
การลดแบบสุขภาพดี ไม่มีโยโย่
(สุขภาพดี; มกราคม 2552: 64)

จากตัวอย่างเหล่านี้ทำให้เห็นความคิดที่ต้องการนำเสนอคือ ผู้หญิงจะสามารถปรับปรุง
รูปลักษณะของตนเองได้หากมีความรู้หรือข้อมูลพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ ความรู้หรือ
ข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้หญิงจำเป็นหรือควรจะรู้

4.2.2 การใช้มูลบท

มูลบทถูกใช้เพื่อแนะนำความเชื่อหรือความรู้เบื้องต้นที่มีอยู่ก่อนหรือสัมพันธ์กับถ้อยคำที่
กล่าวโดยไม่ต้องเอ่ยถึงความเชื่อหรือความรู้นั้นออกมา (Mey 1993) จากการวิเคราะห์กลวิธีทาง
ภาษาในบทความแนะนำวิธีการ พบว่าการใช้มูลบทเป็นกลวิธีที่ใช้เพื่อวัตถุประสงค์ 3 ประการ
คือ 1) ใช้เพื่อแนะนำผู้หญิงจำเป็นต้องมีรูปลักษณะที่ “ฟุ้งประสงค์” และ “โดดเด่น” เพื่อที่จะให้
ผู้อื่นได้ดู 2) ใช้เพื่อแนะนำความว่าความชราส่งผลกระทบต่อความงาม และ 3) ใช้เพื่อแนะนำมี
ลักษณะบางประการที่ “ไม่ฟุ้งประสงค์” ซึ่งควรจะถูกกำจัด ยับยั้ง ชะลอ หรือ ควบคุม
ผู้วิจัยจะนำเสนอตัวอย่างตามหน้าที่ที่ได้กล่าวไปแล้ว

(1) การใช้มูลบทเพื่อแนะนำผู้หญิงจำเป็นต้องมีรูปลักษณะที่ “ฟุ้งประสงค์”
และ “โดดเด่น” เพื่อที่จะแนะนำให้ผู้อื่นดู

ตัวอย่างต่อไปนี้จะแสดงการใช้มูลบทเพื่อวัตถุประสงค์นี้

ตัวอย่าง 57: - แล้วเมื่อไหร่จะหุ่นดีกับเค้าเสียที
(Slimming; กันยายน 2551: 94)

ข้อความ “จะหุ่นดีกับเค้า” และเชื่อว่าผู้อื่นล้วนมี “หุ่นดี” และ “เมื่อไหร่จะมีหุ่นดีกับเค้าเสียที” และเชื่อว่า การมีรูปร่างดีนั้นเป็นสิ่งที่ควรจะเป็นแต่ผู้เขียนคาดว่าผู้อ่านยังไม่มีสภาพที่พึงประสงค์นี้

ตัวอย่าง 58: - อย่าตกใจ ไม่สายเกินไปที่จะรักษาหุ่นให้เข้าที่!

(Slimming; เมษายน 2552: 78)

ในตัวอย่างนี้ ข้อความ “ไม่สายเกินไปที่จะรักษาหุ่นให้เข้าที่” และเชื่อว่า มีสัดส่วนที่พึงประสงค์ที่ผู้หญิงควรจัดการให้มีรูปร่างที่พึงประสงค์นั้น (รักษาหุ่นให้เข้าที่) นอกจากนี้ ข้อความ “ไม่สายเกินไปที่จะ...” และเชื่อว่า สิ่งที่มาเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ

ตัวอย่าง 59: - เจ้าเซลล์ลูไลท์นี้ชอบมากอดตัวอยู่ที่สะโพก หน้าท้อง ต้นขา และ
แก้มกัน ให้สาว ๆ หลายคน ไม่กล้าโชว์ต้นขา

(Health Plus; ตุลาคม 2551: 35)

ในตัวอย่างนี้ “ไม่กล้าโชว์ต้นขา” และเชื่อว่า ต้นขาโดยเฉพาะต้นขาที่เรียวเป็นสิ่งที่มีไว้เพื่อ “โชว์” ให้ผู้อื่นชม

ตัวอย่าง 60: - เอาเวลามา fit & firm กับเรามากกว่า คุณจะได้ มีริ้วขาสวยๆ ไวโชว์
ใครต่อใคร ใจละคะ

(Slim Up; ธันวาคม 2551: 62)

ในตัวอย่างนี้ “มีริ้วขาสวยๆ ไวโชว์ใครต่อใคร” ก็และเชื่อว่า ริ้วขาสวยๆ นั้นเป็นสิ่งที่ควรจะต้อง “โชว์ใครต่อใคร”

ตัวอย่าง 61: - รู้ถึงเคล็ดลับในการลดหุ่นและดูแลรูปร่างแล้ว รีบลงมือทำ แล้ว
เตรียม เอาหุ่นสวยไปอวดให้ใครๆ อิจฉาได้เลยคะ

(สุขภาพดี; มกราคม 2552: 65)

ส่วนที่ขีดเส้นใต้ในตัวอย่างข้างต้นและเชื่อว่า “หุ่นสวยๆ” เป็นสิ่งที่ผู้หญิงมีไว้สำหรับ “อวดให้ใครๆ อิจฉา”

ตัวอย่าง 62: - การที่ใบหน้าจะมีผิวสวยใส พร้อมอวดใครต่อใคร ไม่ใช่เรื่องยาก...

(สุขภาพดี; พฤศจิกายน 2551: 84)

ตัวอย่าง 63: - อวดผิวสวยได้อย่างไม่อายใคร

(Shape; ตุลาคม 2551: 30)

ส่วนที่ขีดเส้นใต้ในตัวอย่าง 62 และ 63 เน้นคำว่า “ผิวสวย” เป็นสิ่งที่มีไว้เพื่อ “อวด”
ผู้อื่น

ตัวอย่าง 64: - คุณคิดว่าผู้ชายจะเลือกมองส่วนไหนในร่างกายของคุณ ... สะโพก
สิดะ หลายคนคงคิดแบบนี้ ใช่แล้วค่ะ เพราะสรีระของสาว ๆ อย่าง
เราช่วงที่มีส่วนกว่าส่วนโค้งแกมน้ำมอ จุดหนึ่งคือ สะโพก ...
ความฟิต ความเฟิร์มต่างหากที่ทำให้สะโพกของคุณน้ำมอ
(Slim Up; มิถุนายน 2551: 32)

ในตัวอย่างนี้ คำว่า “น้ำมอ” ใช้ขยายลักษณะสะโพกที่พึงปรารถนา คำว่า “น้ำมอ” นี้
เน้นความว่าส่วนเว้าส่วนโค้งของสะโพกผู้หญิงเป็นวัตถุเพื่อการจ้องมอง

ตัวอย่าง 65: - เดือนแห่งการพักร้อนและท่องเที่ยวมาถึง อากาศแบบนี้หลายคน
เลือกที่จะไปรับลมเย็นๆ และเล่นน้ำให้หายร้อนที่ทะเล ว่าแต่คุณ
ได้เตรียมฟิตหุ่นให้เฟิร์มไว้พร้อมใส่ชุดให้หนุ่มๆ มองจนเหลียวหลัง
หรือสาว ๆ อิจฉาทั้งชายหาดหรือยัง
(สุขภาพดี; เมษายน 2552: 68)

ในตัวอย่างนี้ หุ่นที่ฟิตและเฟิร์มเป็นสิ่งที่ควรจะนำเสนอและได้รับการจ้องจับตาอยู่เสมอ

(2) การใช้มูลบทเพื่อเน้นความว่าความชราส่งผลกระทบต่อความงาม

ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้คำเชื่อมแสดงความขัดแย้ง “ยัง” “แม้” “ไม่ว่า” ร่วมกับ “สวย
ได้” “สวยสมใจ” “มีหุ่นเพรียวได้” “ดูดี” และคำศัพท์ที่เกี่ยวกับความชรา หรืออายุที่เพิ่มขึ้น การ
ใช้คำเชื่อมดังกล่าวเน้นมูลบทว่า แท้จริงแล้วความชราหรืออายุที่เพิ่มขึ้นมีผลเสียต่อความสวย
หุ่นเพรียว และ รูปลักษณ์ที่ดี ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 66: - ผู้หญิงอายุขึ้นเลข 3 แต่ก็ยังสวยได้

(Health Plus; กุมภาพันธ์ 2552: 29)

ข้อความในตัวอย่างนี้เน้นความว่าโดยปกติแล้ว “ผู้หญิงอายุขึ้นเลข 3” ไม่น่าจะสวย
หรือกล่าวอีกอย่างคือผู้หญิงอายุ 30 ปีขึ้นไปมักจะไม่สามารถรักษาความงามไว้ได้

ตัวอย่าง 67: - สวยสนใจแม่วัยเปลี่ยน

(Shape; พฤษภาคม 2551: 48)

ข้อความแนะนำความว่าวัยที่เปลี่ยนไปมีผลกระทบต่อความงาม

ตัวอย่าง 68: - การจะมีผิวสวยใส แต่งตัว ต้องอุทิศทั้งเวลาและการลงทุน แต่ผล
ที่ได้แสนคุ้มค่า เพราะหมายถึงสุขภาพที่ดีจากภายในช่วยให้คุณดูดี
ไม่ว่าวัยจะล่วงเลยไปแค่ไหน

(Shape; กรกฎาคม 2551: 60)

ข้อความในตัวอย่างนี้แนะนำความว่าวัยที่ล่วงเลยส่งผลกระทบต่อการมีรูปลักษณ์ที่ “ดูดี”

(3) การใช้มูลบทเพื่อแนะนำมีลักษณะบางประการที่ “ไม่พึงประสงค์” ซึ่งควรจะถูกกำจัด ยับยั้ง ชะลอ หรือ ควบคุม

ผลการวิเคราะห์พบว่ามีการใช้คำกริยาที่แนะนำเกี่ยวกับปัญหาและสภาพที่ไม่พึงประสงค์ร่วมกับคำบอกสภาพบางอย่างเพื่อต้องการสื่อความว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ต้องกำจัดต่อต้าน หรือ ควบคุม คำกริยาซึ่งใช้ในกลวิธีนี้ได้แก่ ลบ ลบเลือน บอกลา โบกมือลา หยุด หยุดยั้ง ควบคุม ชะลอ ป้องกัน กำจัด ขจัด ต่อต้าน แก่ เป็นต้น ดังในตัวอย่างข้อความต่อไปนี้

ตัวอย่าง 69: - 3 แนวทาง ลบรอยหมองคล้ำบนใบหน้า

(สุขภาพดี; มกราคม 2551: 70)

ตัวอย่าง 70: - ...การฝึกโยคะทำให้ระบบต่างๆ ของร่างกายทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รูปร่างกระชับได้สัดส่วน ผิวพรรณสดใส
แถมริ้วรอยก็ยังลดเลือนลงด้วย

(Health Plus; มิถุนายน 2551: 34)

ตัวอย่าง 71: - ลองหาวิธีง่ายๆ อย่างการบริหารและนวดเพื่อกระชับหน้าท้อง
ลดความหย่อนคล้อยและยังช่วยกระตุ้นการทำงานของอวัยวะ
ภายในช่องท้องได้อีกด้วย

(สุขภาพดี; พฤศจิกายน 2551: 78)

ตัวอย่าง 72: - โบกมือลาหูกันดีกว่า

- (Slim Up; กุมภาพันธ์ 2552: 60)
- ตัวอย่าง 73: - โบกมือลาหน้าท้องยื่น
(Shape; กันยายน 2554)
- ตัวอย่าง 74 :- ต่อไปนี่ คือวิธีหยุดยั้งเอวหนาเตอะของตัวเอง
(Slimming; กรกฎาคม 2551: 74)
- ตัวอย่าง 75: - หยุดปัญหาหัวร่อยก่อนวัย
(Slim Up; ธันวาคม 2551: 78)
- ตัวอย่าง 76: - ควบคุมน้ำหนักไม่ให้อยู่ในภาวะน้ำหนักเกินมาตรฐาน
(Health Plus; กุมภาพันธ์ 2552: 28)
- ตัวอย่าง 77: - 43 เคล็ดไม่ลับชะลอความแก่
(Health Plus; สิงหาคม 2551: 50)
- ตัวอย่าง 78: - ทานอโวคาโดทุกวันเพราะอโวคาโดมีสรรพคุณยอดเยี่ยมในการ
ชะลอความแก่
(Health Plus; กันยายน 2551: 39)
- ตัวอย่าง 79: - กินชะลอวัย ด้วยหลักทานอาหารตามฮอร์โมน
(สุขภาพดี; ธันวาคม 2551: 90)
- ตัวอย่าง 80: - 5 วิธีป้องกันหน้าอกหย่อนคล้อย
(Slim Up; มกราคม 2552: 67)
- ตัวอย่าง 81: - หากคุณรู้สึกว่ารางวัลที่ได้มาจากการเฉลิมฉลองคือหน้าท้อง
ที่เพิ่มขึ้น แต่คุณกลับหมดเวลาเบิร์นซะแล้ว เลยกลายเป็นว่า
ต้องทนอยู่กับหน้าท้องที่สะสมตั้งแต่ต้นปี
(Health Plus, January 2009: 34)

4.2.3 การใช้อุปลักษณ

อุปลักษณคือการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งที่มาจากต่างวงความหมายกัน (Saeed 1997) อุปลักษณช่วยให้เราสามารถทำความเข้าใจสิ่งหนึ่งผ่านประสบการณ์ที่เราเคย

มีเกี่ยวกับสิ่งที่เข้าใจได้ง่ายกว่า (Kövecses 2002) ด้วยเหตุนี้ อุปลักษณจึงมีพลังในการเปลี่ยนมุมมองที่เรามีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เป็นอีกสิ่งหนึ่ง (Goatly 1998) ในกรณีของบทความแนะนำวิธีการในนิตยสารสุขภาพและความงามนั้น ผลการวิจัยพบว่า มีการใช้อุปลักษณสงคราม (WAR metaphor) เพื่อถ่ายทอดความคิดว่าลักษณะที่ต้องการนำเสนอว่า “ไม่พึงประสงค์” บางประการนั้นเป็น “ข้าศึก” หรือ “ศัตรู” ซึ่งผู้หญิงมี “ภารกิจ” ที่จะต้องต่อสู้และเอาชนะให้ได้ ผู้วิจัยพบว่าการนำคำศัพท์ที่เดิมใช้ในวงความหมายที่เกี่ยวข้องกับ “สงคราม” อาทิ ศัตรู ศัตรูตัวฉกาจ ภารกิจ ต่อสู้ พิชิต สยบ พิชิต ทำราบ ทำจัด ฯลฯ มาใช้ในการกล่าวถึงสิ่งที่ผู้หญิงต้องจัดการกับ “ความชรา” และ “ความอ้วน” การใช้คำในลักษณะดังกล่าวทำให้ “ความชรา” และ “ความอ้วน” ถูกนำมาเปรียบเทียบว่าเป็น “ศัตรู” ที่ผู้หญิงต้อง “ทำสงคราม” เพื่อ “เอาชนะ” ให้ได้ ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงให้เห็นกลวิธีทางภาษานี้

ตัวอย่าง 82: - 7 ภารกิจ ป้องกันริ้วรอย ให้ดูอ่อนเยาว์

(Health Plus, พฤศจิกายน 2551: 28)

ตัวอย่าง 83: - เคล็ดลับภารกิจพิชิตน้ำหนัก

(Shape; สิงหาคม 2551: 137)

ตัวอย่าง 84: - เชลล์ไลท์ ศัตรูตัวฉกาจของผู้หญิงยุคใหม่

(Slimming; สิงหาคม 2551: 27)

ตัวอย่าง 85: - จัดการกับเชลล์ไลท์ ศัตรูตัวฉกาจ

(Health Plus; ตุลาคม 2551: 35)

ตัวอย่าง 86: - ริ้วรอยเป็นศัตรูตัวฉกาจที่ผู้หญิงต้องการกำจัด (มัน) ออกไปจากชีวิตเพราะการปรากฏริ้วรอยเพียงเส้นบางๆ เส้นเดียวก็ส่งผลต่อความมั่นใจอย่างมาก

(Slim Up; ธันวาคม 2551:78)

ตัวอย่าง 87: - ... ผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายเห็นพ้องกันว่าวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ดูอ่อนเยาว์ คือการทานอาหารที่อุดมด้วยสารแอนตี้ออกซิแดนท์ ซึ่งเป็นสารประกอบตามธรรมชาติที่ช่วยต่อสู้กับริ้วรอยเหี่ยวยาน อันมีสาเหตุมาจากอนุมูลอิสระในร่างกาย

(Health Plus; สิงหาคม 2551: 51)

- ตัวอย่าง 88: - แต่ละคนย่อมมีเคล็ดลับในการลดน้ำหนักต่างกัน และกว่าจะได้มาซึ่งหุ่นที่ผอมเพรียวนั้นต้องลองผิด ลองถูกไม่รู้กี่ครั้ง เสียทั้งเงิน เวลา และสุขภาพ แต่สาว ๆ อย่างเราก็กู้ไม่มีถอย เพื่อให้ได้มาเพื่อความผอม
(Slimming; กันยายน 2551)
- ตัวอย่าง 89: - แผนรับมือเซลลูไลท์ ... ถึงเวลากำจัดเซลลูไลท์
(Health Plus; กุมภาพันธ์ 2552: 50)
- ตัวอย่าง 90: - กำจัดพุงย้วย ลดพุงลงสองนิ้วด้วยแผนพิเศษของเราสำหรับฤดูร้อนนี้
(Slimming; มีนาคม 2552: 72)
- ตัวอย่าง 91: - 10 เทคนิค พิชิตความอ้วน จะว่าไปแล้วการลดน้ำหนักไม่ใช่เรื่องยากจนเกินไป หากคุณมีเทคนิคเล็กๆ น้อยๆ ที่จะช่วยสลายไขมันส่วนเกิน ขจัดน้ำหนักที่ไม่พึงปรารถนาออกไปจากร่างกาย
(Slimming; เมษายน 2552: 98)
- ตัวอย่าง 92: - ไม่ยากเลยใช่ไหมคะที่จะดูแลผิวหน้าให้สวยใส สยบอายุที่เพิ่มมากขึ้น
(Slim Up; กรกฎาคม 2551: 78)
- ตัวอย่าง 93: - เริ่มต้นด้วยการมีความเชื่อมั่นในตัวเองก่อนนะคะ ว่าเราจะสามารถ พิชิตสงครามแห่งความอ้วนนี้ได้อย่างแน่นอน
(Slimming; เมษายน 2552: 98)
- ตัวอย่าง 94: - 2 ทริค พิชิตน้ำหนักส่วนเกิน
(Shape; ตุลาคม 2551: 146)
- ตัวอย่าง 95: - สะกดจิต พิชิตไขมัน
(Shape; May 2008: 54)
- ตัวอย่าง 96: - 9 ท่าพิฆาตไขมันหน้าท้อง ดันแขน สะโพก 4 สัปดาห์ เห็นผล
(Shape; กุมภาพันธ์ 2552: 118)

ตัวอย่าง 97: - การบวมหน้าท้อง
(Shape; กุมภาพันธ์ 2552: 137)

ตัวอย่าง 98: - การบวมกระด้าง
(Shape; ตุลาคม 2551: 15)

ตัวอย่าง 99: - ไม่ยากเลยใช้ไหมคที่จะดูแลผิวหน้าให้สวยใส สยบอายุที่
เพิ่มมากขึ้น
(Slim Up; กรกฎาคม 2551: 78)

4.2.4 การกล่าวอ้างว่าเป็นความจริงสำหรับผู้หญิง

ในบทความแนะนำวิธีการมักจะมีการกล่าวอ้างว่าชุดความคิดที่เป็น “ความจริง” สำหรับผู้หญิงทุกคนหรือผู้หญิงส่วนใหญ่ การกล่าวอ้างดังกล่าวทำได้ด้วยการใช้คำว่า ผู้หญิง สำหรับ ผู้หญิง ผู้หญิงทุกคน ผู้หญิงยุคใหม่ ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 100: - เมื่อขึ้นชื่อว่าเป็นผู้หญิงแล้ว ย่อมต้องอยู่คู่กับเรื่องความสวย
ความงามเป็นแน่แท้ โดยเฉพาะเรื่องของผิวพรรณอันเปล่งปลั่ง
และรูปร่างที่สมส่วน

ในตัวอย่างนี้ ข้อความว่า “เมื่อขึ้นชื่อว่าเป็นผู้หญิงแล้ว” และคำว่า “ย่อม” ใช้ในการกล่าวอ้างว่า ความสวยความงามโดยเฉพาะผิวพรรณที่เปล่งปลั่งและรูปร่างที่สมส่วนเป็นความต้องการสำหรับผู้หญิงทุกคน

ตัวอย่าง 101: - เพราะความผอมคือที่สุดแห่งปรารถนาของหญิงสาว จึงมีผู้คิดค้น
สารพัดวิธีเพื่อให้ตัวเลขบนตาชั่งลดลงให้ได้
(สุขภาพดี; มิถุนายน 2551: 60)

ตัวอย่างนี้เป็นการกล่าวอ้างว่าความผอมเป็นสิ่งที่ผู้หญิงล้วนปรารถนาอย่างยิ่ง

ตัวอย่าง 102: - ไม่ว่าสาววัยไหนก็ล้วนอยากมีผมหยนุ่ม สลวยเงางาม
(สุขภาพดี; ตุลาคม 2551: 78)

ในตัวอย่างนี้ “ไม่ว่าสาววัยไหน” และ “ก็ล้วน” ทำหน้าที่ในการนำเสนอว่า ผมหยนุ่ม สลวยเงางาม เป็นสิ่งที่ผู้หญิงทุกวัยต้องการ

ตัวอย่าง 103: - สำหรับผู้หญิงยุคใหม่ เรื่องของรูปร่างเพรียวกระชับเป็นสิ่งสำคัญ
ไม่แพ้กับใบหน้าสวยๆ เลยนะคะ
(Slim Up; กรกฎาคม 2551: 57)

ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นการกล่าวอ้างว่า รูปร่างเพรียวกระชับและใบหน้าสวยเป็นสิ่งที่
ผู้หญิงยุคใหม่เห็นว่าสำคัญ

ตัวอย่าง 104: - ปัญหาของสาวไทยส่วนใหญ่หนีไม่พ้นการมีผิวหมองคล้ำและ
สีผิวไม่เสมอกัน ซึ่งเป็นผลมาจากแสงแดด มลภาวะ วัยที่เพิ่มขึ้น ฯลฯ
(Shape; กรกฎาคม 2551: 73)

ตัวอย่างนี้มีการกล่าวอ้างว่าปัญหาผิวหมองคล้ำ สีผิวไม่เสมอกัน เป็นปัญหาสำหรับผู้
หญิงไทยส่วนใหญ่

ตัวอย่าง 105: - ใครๆ ก็ล้วนอยากสวยอยากงามอยากดูดี แต่ถ้ามีพุงห้อย ความสวย
เร้าใจก็คงถูกบดบังไปจนหมดสิ้น
(สุขภาพดี; กรกฎาคม 2551: 70)

ตัวอย่างนี้ ไม่ได้ใช้คำว่า “ผู้หญิง” อย่างชัดเจน แต่คำว่า “สวย” และ “งาม” นั้นบ่งชี้ว่า
หมายถึงผู้หญิง ผู้เขียนใช้ “ใครๆ” และ “ก็ล้วน” เพื่อกกล่าวอ้างว่าสิ่งที่กล่าวถึงนั้นเป็นความจริง
สำหรับผู้หญิงทุกคน

4.2.5 การกล่าวเกินจริง

ผลการวิจัยพบว่ามีการใช้การกล่าวเกินจริงเพื่อย้ำให้เห็นปัญหาหรือความไม่สบายใจอัน
เกิดจากลักษณะบางประการที่ถูกนำเสนอว่าเป็นสิ่งที่ “ไม่พึงประสงค์” ดังในตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง 106: - ริ้วรอยเป็นศัตรูตัวฉกาจที่ผู้หญิงต้องการกำจัด (มัน) ออกไปจาก
ชีวิตเพราะการปรากฏริ้วรอยเพียงเส้นบาง ๆ เส้นเดียวก็ส่งผลต่อ
ความมั่นใจอย่างมาก
(Slim Up; ธันวาคม 2551: 78)

ในตัวอย่างนี้ มีการกล่าวเกินจริงถึงผลกระทบที่เกิดจากริ้วรอยใบหน้า การกล่าวเกินจริงดังกล่าวเกิดขึ้นโดยการใช้ส่วนขยายซึ่งตรงกันข้ามกันอย่างมากระหว่าง “เพียงเส้นบางๆ” และ “ส่งผล...อย่างมาก”

ตัวอย่าง 107: - ริ้วรอยบนใบหน้า โดยเฉพาะรอยหมองคล้ำใต้ดวงตา รอยเหี่ยวย่นที่บริเวณหางตาเหล่านี้คือฝันร้ายของผู้หญิงที่สามารถปกป้องถึงวัยที่ล่วงเลย

(สุภาพดี; มกราคม 2552: 70)

ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นการกล่าวเกินจริงเกี่ยวกับผลกระทบจากริ้วรอยบนใบหน้าว่าเป็น “ฝันร้าย” ของผู้หญิง นอกจากนี้ การบรรยายภาพริ้วรอยบนใบหน้านั้นก็มีการใช้คำเพื่อเน้นย้ำสภาพอันไม่พึงประสงค์ ดังจะเห็นได้จากการใช้ “รอยหมองคล้ำ” แทน “รอยคล้ำ” และ “รอยเหี่ยวย่น” แทน “รอยย่น” การกล่าวถึงอายุที่เพิ่มมากขึ้นด้วยวลีว่า “วัยที่ล่วงเลย” เป็นการจงใจเลือกใช้คำว่า “ล่วงเลย” ซึ่งมีความหมายในเชิงลบเพื่อเน้นว่าริ้วรอยบนใบหน้าเป็นสิ่งไม่พึงประสงค์

ตัวอย่าง 108: - สาวหลายคนอาจกำลัง หนักอกกับปัญหาก่อนไขมันสะสมจนพุงใหญ่เอวหนา หน้าท้องป่องปลิ้นเรียงเป็นชั้นๆ บางคนถึงขั้น เครียดเมื่อถูกทักว่าท้องที่ยังไม่ได้แต่งงาน

(สุภาพดี; กรกฎาคม 2551: 70)

ในตัวอย่างนี้ มีการกล่าวเกินจริงว่า “ไขมันหน้าท้อง” เป็นปัญหาหนักอกและทำให้อาจจะทำให้เกิดความเครียดและความอับอาย ผู้เขียนบรรยายภาพไขมันหน้าท้องโดยมุ่งเน้นสภาพที่ไม่พึงปรารถนาอย่างมาก ดังในข้อความว่า “ปัญหาก่อนไขมันสะสมจนพุงใหญ่เอวหนา หน้าท้องป่องปลิ้นเรียงเป็นชั้นๆ”

4.2.6 การอ้างอิงข้อมูลทางวิทยาศาสตร์หรืออ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ

กลวิธีหนึ่งที่พบบ่อยในบทความแนะนำวิธีการในนิตยสารสุขภาพและความงามคือการอ้างอิงข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และหรือการอ้างผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพและความงาม ข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญต่างได้รับความเชื่อถือและมีอิทธิพลต่อความคิดความเชื่อของคนในสังคม บทความแนะนำวิธีการส่วนหนึ่งเขียนโดยผู้เชี่ยวชาญ ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งเขียนโดยนักเขียนของนิตยสารซึ่งมักอ้างความรู้หรือความคิดของผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพและความงามหรืออ้างอิงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆ ที่นำเสนอ การอ้างอิงดังกล่าวทำให้ชุดความคิดที่นำเสนอในบทความเหล่านี้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงให้เห็นการใช้กลวิธีนี้

ตัวอย่าง 109: - มีผลวิจัยพบว่า การฝึกกายบริหารด้วยการเล่นโยคะตอนเช้า จะช่วยให้ร่างกายผ่อนคลาย สดชื่น ทำให้แก่ช้าลงได้หลายปี เลยทีเดียว

(Health Plus; กุมภาพันธ์ 2552: 29)

ในตัวอย่างนี้ ผู้เขียนอ้าง “ผลวิจัย” เพื่อนำเสนอประโยชน์ของการฝึกโยคะ และกล่าวว่าประโยชน์อย่างหนึ่งคือการทำให้ “แก่ช้าลงได้” การกล่าวเช่นนี้แสดงว่าทางวิทยาศาสตร์เห็นว่าความชรา หรือ ความแก่ เป็นสิ่งที่ควรชะลอให้ช้าลง ซึ่งแนะนำว่าความชราเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา

ตัวอย่าง 110: - คนเราพออายุขึ้นเลข 3 การแพทย์แผนปัจจุบันถือว่าเป็นวัยที่เริ่ม เหนื่อยง่ายและหย่อนยานลง หรือภาษาชาวบ้านเรียกว่า “แก่” นั้นเอง จึงควรหันมาดูแลสุขภาพ

(สุขภาพดี; กรกฎาคม 2551: 84)

ตัวอย่างนี้อ้าง “การแพทย์แผนปัจจุบัน” เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ความคิดที่ว่าความชราเป็นสภาวะที่ไม่พึงประสงค์

ตัวอย่าง 111: - สถิติสาวไทยอายุตั้งแต่ 35 ปีขึ้นไป ตัดสินใจทำศัลยกรรมดึงหน้า ให้อ่อนเยาว์มากที่สุดเป็นอันดับ 3 ของการทำศัลยกรรมร่างกาย ทั้งหมด และสถิติการทำศัลยกรรมความงาม มีมูลค่ากว่า 1 หมื่นล้านบาท เติบโตถึง 10 - 30 เปอร์เซ็นต์

(Health Plus; กุมภาพันธ์ 2552: 28)

ในตัวอย่างนี้ ผู้เขียนอ้าง “สถิติ” เพื่อนำเสนอความนิยมในการทำศัลยกรรมดึงหน้าให้อ่อนเยาว์ ข้อมูลดังกล่าวตอกย้ำความคิดที่ว่าใบหน้าที่อ่อนเยาว์เป็นสิ่งที่พึงประสงค์

ตัวอย่าง 112: - ... ผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายเห็นพ้องกันว่าวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้คุณ อ่อนเยาว์คือการทานอาหารที่อุดมด้วยสารแอนตี้ออกซิแดนท์ ซึ่งเป็นสารประกอบตามธรรมชาติที่ช่วยต่อสู้กับริ้วรอยเหี่ยวย่น อันมีสาเหตุมาจากอนุมูลอิสระในร่างกาย

(Health Plus; สิงหาคม 2551: 51)

ตัวอย่าง 113: - น.พ. ภาณุวัฒน์ พุทธเจริญ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านชะลอวัยจาก Holistic Medical Center มีวิธีการชะลอวัยด้วยการทานอาหารให้เหมาะสมกับช่วงวัยของตัวเองมาให้คนรักสุขภาพได้อัพเดทกัน
(สุขภาพดี; ธันวาคม 2551: 90)

ตัวอย่าง 114: - มาลองฟังเคล็ดลับ วิธีการลบริ้วรอยบนใบหน้า และคำแนะนำในการบำรุงรักษาผิวหน้าให้สวยใสอยู่เสมอ จาก น.พ. วชิระ คุณาหาการ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านความงามและผิวพรรณจากพรวดคลินิก
(สุขภาพดี; มกราคม 2552: 70)

4.2.7 การใช้จันลีลาแบบเป็นกันเอง

ในการให้คำแนะนำการปฏิบัติในบทความแนะนำวิธีการนั้น ผู้เขียนบางคนจะใช้จันลีลาแบบเป็นกันเอง (casual style) (Joos 1961 อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2543) จันลีลาแบบนี้สังเกตได้จากการใช้ภาษาที่อาจจะมีภาษาพูดปะปนกับภาษาเขียน บางครั้งมีการใช้คำสแลง ส่วนใหญ่จะใช้ประโยคที่ง่าย ไม่ซับซ้อน จันลีลาเช่นนี้มักจะใช้ในสถานการณ์ที่ผู้สื่อสารมีความคุ้นเคยกันหรือเป็นคนในวงการเดียวกัน หรือใช้ในสถานการณ์ที่ไม่เป็นทางการ การใช้จันลีลาแบบเป็นกันเองในบทความแนะนำวิธีการทำให้บทความดังกล่าวนี้มีลักษณะเป็นวาทกรรมแห่งมิตร "discourse of the buddy" (สติบส์ Stibbes 2004) วาทกรรมในลักษณะนี้มุ่งให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเป็นกันเองกับผู้เขียน ความรู้สึกเป็นกันเองและเป็นกลุ่มเดียวกันกับผู้เขียนจะช่วยให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดของตนไปสู่ผู้อ่านได้ง่ายและดียิ่งขึ้น ตัวอย่างข้อความนี้แสดงให้เห็นการใช้จันลีลาแบบเป็นกันเอง

ตัวอย่าง 115: - หมอกำลังแนะนำทางออกที่หมอค้นหามานาน คำตอบของปัญหาโลกแตก ทำยังไงฉันจะคงความสวยอยู่ได้ตลอด และเป็นคำถามที่หมอลองค้นหาคำตอบเช่นกัน ... เคล็ดลับที่คุณอยากรู้ หมอไม่หวงหรือหาคะ อะอ้า ต้องบอกก่อนว่าไม่มีอะไรได้มาง่ายๆ หมอยังคงติดอยู่ได้หมอก็คงมีระเบียบวินัยกับตัวเอง และเปลี่ยนแปลงตัวเองหลายอย่างเหมือนกัน และทุกคำพูดที่หมอเล่าเรียบเรียงเป็นตัวอักษรเป็นสิ่งที่หมอปฏิบัติกับตัวเอง ทำมาแล้ว ยูเรก้ามาแล้ว ขอบอกว่า I love it!

แพทย์หญิงอัจฉิมา สุวรรณจินดา
(Slimming; ตุลาคม 2551: 49)

ในตัวอย่างนี้ ผู้เขียนบทความซึ่งเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพและความงาม ใช้วัจนลีลาแบบเป็นกันเอง ดังจะเห็นได้จากการใช้ภาษาพูดปะปนในบทความ อาทิ “ยังไง” “หอมไม่หวงหรือค่ะ ... อะอ้า ต้องบอกก่อนว่า...” และ “ทำมาแล้ว ยูเรก้า มาแล้ว ขอบอกว่า I love it!” “ปัญหาโลกแตก” การใช้วัจนลีลาเช่นนั้นส่งผลให้ตัวบทมีลักษณะเป็นสทบท กล่าวคือ เกิดการผสมผสานระหว่าง “วาทกรรมของมิตร” กับ “วาทกรรมความรู้ทางวิทยาศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญ”

ตัวอย่าง 116: - เพราะความผอมคือที่สุดแห่งปรารถนาของหญิงสาว จึงมีผู้คิดค้นสารพัดวิธีเพื่อให้ตัวเลขบนตาชั่งลดลงให้ได้ ทั้งทำบริหารร่างกาย ยา เทคโนโลยีต่าง ๆ สูตรลดความอ้วนจึงหาง่ายยิ่งกว่าเซเว่นอีเลฟเว่นในกรุงเทพฯ แต่สูตรที่ว่าจะได้ผลแค่ไหนไม่มีใครรู้ ...
(สุขภาพดี; มิถุนายน 2551: 60)

ในตัวอย่างข้อความที่ยกมานี้ การเปรียบเทียบว่าสูตรลดความอ้วนนั้นสามารถหาได้ง่าย โดยนำมาเทียบเคียงแบบแหวกแนวกับการหาร้านสะดวกซื้อ “เซเว่นอีเลฟเว่น” ในกรุงเทพฯ การเปรียบเทียบดังกล่าวเป็นวัจนลีลาแบบเป็นกันเอง ทำให้น่าเสี่ยงในการสื่อสารในบทความนี้มีความเป็นกันเองหรือเป็นมิตรต่อกันมากขึ้น นอกจากนี้ ผู้เขียนเลือกใช้ “แค่ไหน” แทน “เพียงใด” “แค่ไหน” เป็นภาษาระดับไม่เป็นทางการซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของวัจนลีลาแบบเป็นกันเอง

ตัวอย่าง 117: - อากาศร้อนอบอ้าวแบบนี้ มองไปทางไหนก็เห็นแต่บรรดาคุณสาว ๆ พากันใส่เสื้อกล้าม เสื้อสายเดี่ยวคลายร้อนกันเป็นแถว ๆ แต่ถ้าคุณยังไม่มั่นใจกับ การใส่เสื้อโชว์แขนอย่างพวกเธอ เพราะกลัวคนอื่นจะเข้าใจผิดว่า นั้นแขนหรือขาของคุณกันแน่ รีบลุกขึ้นมา Fit by Fitness กับเราด่วนค่ะ
(Health Plus, มกราคม 2552: 34)

ในตัวอย่างนี้ส่วนที่ขีดเส้นใต้เป็นการใช้ภาษาระดับสนทสนมซึ่งส่งผลให้วัจนลีลาในบทความนี้เป็นวัจนลีลาแบบเป็นกันเอง วัจนลีลาเช่นนั้นส่งผลให้ผู้อ่านรู้สึกใกล้ชิดกับผู้เขียนบทความและอาจจะส่งผลให้เชื่อคำแนะนำและชุดความคิดที่ผู้เขียนนำเสนอได้ง่ายขึ้น

ตัวอย่าง 118: - ใครว่าต้องมีเงินมากมายสำหรับซื้อครีมกระปุกละหมื่น อุปกรณ์เสริมสวยเติมโต๊ะเครื่องแป้งเท่านั้นถึงจะสวยได้ เพราะ สุขภาพดี มีทริคสวยได้ด้วยบิวด์เดียวมาบอกค่ะ
(สุขภาพดี; มีนาคม 2552: 74)

ตัวอย่างนี้ก็แสดงให้เห็นการใช้วัจนลีลาแบบเป็นกันเองในการนำเสนอคำแนะนำและความคิดเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิง สังเกตได้จากการใช้ภาษาระดับไม่เป็นทางการ เช่น “เงินมากมาย” “ทริค” “งบนิดเดียว”

ตัวอย่าง 119 - ปัญหาแค่นี้เรื่องเล็กค่ะ ถ้าไม่เชื่อต้องลองพิสูจน์ด้วย 3 ท่าที่เรามี
มาฝากกันในวันนี้ รับรองว่าเห็นผลทันตาเขียวล่ะ

(Slim Up; กุมภาพันธ์ 2552: 60)

ในตัวอย่างนี้ “เรื่องเล็กค่ะ” และ “รับรองว่าเห็นผลทันตาเขียวล่ะ” แสดงให้เห็นวัจนลีลาแบบเป็นกันเอง

4.3 อุดมการณ์ “ความเป็นผู้หญิง” ในบทความแนะนำวิธีการ (How-to) ในนิตยสารสุขภาพและความงามภาษาไทย

จากตัวอย่างกลวิธีทางภาษาที่ได้นำเสนอไปในหัวข้อที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าบทความแนะนำวิธีการในนิตยสารสุขภาพและความงามภาษาไทยไม่เพียงแต่นำเสนอคำแนะนำเกี่ยวกับสุขภาพ ความงาม และการใช้ชีวิต จากผู้เชี่ยวชาญต่าง ๆ แต่ยังสอดแทรกอุดมการณ์เกี่ยวกับผู้หญิงที่ “พึงปรารถนา” ซัดความคิดเหล่านี้ถูกนำเสนอโดยกลวิธีทางภาษาจากการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาพบว่าอุดมการณ์หรือชุดความคิดเกี่ยวกับ “ความเป็นผู้หญิง” ในบทความแนะนำวิธีการนั้นประกอบด้วยอุดมการณ์หลักซึ่งเป็นชุดความคิดที่ปรากฏอยู่เสมอในบทความส่วนใหญ่ และอุดมการณ์รองซึ่งเป็นชุดความคิดที่พบในบทความเพียงบางบท ดังนี้

4.3.1 อุดมการณ์หลักเกี่ยวกับ “ความเป็นผู้หญิง” ที่นำเสนอในบทความแนะนำวิธีการ

อุดมการณ์หลักหรือชุดความคิดหลักเกี่ยวกับ “ความเป็นผู้หญิง” ที่นำเสนอในบทความแนะนำวิธีการนั้น ประกอบด้วยความคิดย่อย 3 ประการด้วยกัน ดังนี้

- 1) ผู้หญิงที่ “พึงประสงค์” คือผู้หญิงที่มีลักษณะที่บ่งบอก “ความสวย สุขภาพดี” ซึ่งทำให้ “ดูดี” และ “มั่นใจ” “พร้อมที่จะฮอต” ลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านั้นได้แก่ การมีรูปลักษณ์ที่ดูอ่อนเยาว์ เรือนร่างผอมเพรียว ใบหน้าสวย ผิวขาว กระฉ่างใส ผอมนุ่ม สลวย เป็นต้น
- 2) ความชราและความอ้วนเป็นศัตรูสำคัญที่ผู้หญิงต้องต่อสู้เพื่อเอาชนะ ผู้หญิงที่มีลักษณะที่บ่งบอกความชราหรือความอ้วนมักจะวิตกกังวลและขาดความมั่นใจ
- 3) คำแนะนำและความรู้จากผู้เชี่ยวชาญสามารถทำให้ผู้หญิงมีลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างง่ายดายและมีประสิทธิภาพ ผู้หญิงต้องการคำแนะนำและความรู้เหล่านั้นในการกำจัดปัญหาและปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์ให้พึงประสงค์

จะเห็นได้ว่าชุดความคิดดังกล่าวนี้เน้นรูปลักษณ์ของผู้หญิงเป็นสำคัญว่าเป็นสิ่งที่บ่งบอกความเป็นผู้หญิงที่พึงปรารถนา อีกทั้งให้ความสำคัญแก่ “ความรู้” ของผู้เชี่ยวชาญในฐานะกุญแจนำไปสู่ “ความพึงประสงค์” นอกจากนี้ ชุดความคิดดังกล่าวยังบ่งว่ามีลักษณะเฉพาะบางอย่างที่ได้รับการนำเสนอว่าเป็น “ลักษณะที่พึงประสงค์” หากผู้หญิงต้องการเป็นผู้หญิงที่พึงประสงค์ก็จะต้องปรับปรุงตนให้เข้ากับ “นิยาม” ดังกล่าว ผู้หญิงที่ไม่ได้มีลักษณะตาม “นิยาม” หรือมีลักษณะตรงข้ามกับ “นิยาม” ดังกล่าวถูกทำให้เห็นว่ามีปัญหา สุดท้าย การแนะนำขั้นตอนหรือวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เป็นผู้หญิงที่พึงประสงค์และให้เห็นว่าผู้หญิงโดยทั่วไปถูกนำเสนอว่า “ยังไม่พึงประสงค์” ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อให้เป็น “ผู้หญิงที่พึงประสงค์” ตามแบบที่นำเสนอในอุดมการณ์ “ความเป็นผู้หญิง” ความคิดที่ว่านี้ขัดแย้งกับความคิดที่ว่าแท้ที่จริงแล้ว “ผู้หญิงที่พึงประสงค์” หรือ “พึงปรารถนา” นั้นสามารถมีได้หลายแบบ ไม่จำเป็นจะต้องมีลักษณะเฉพาะตามที่บทความเหล่านี้นำเสนอ ที่สำคัญคือ ผู้หญิงทุกคนก็เป็น “ผู้หญิงที่พึงประสงค์” ได้ไม่ว่าจะมีรูปลักษณ์แบบใดก็ตาม

ชุดความคิดหรืออุดมการณ์ “ความเป็นผู้หญิง” ดังกล่าวข้างต้นนั้นวิเคราะห์ได้จากกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในบทความแนะนำวิธีการซึ่งได้นำเสนอไปในหัวข้อที่ผ่านมา เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจะสรุปภาพรวมให้เห็นว่าแต่ละความคิดนั้นสื่อเสนอด้วยกลวิธีทางภาษาอะไรบ้างดังนี้

ความคิด 1: ผู้หญิงที่ “พึงประสงค์” คือผู้หญิงที่มีลักษณะที่บ่งบอก “ความสวย สุขภาพดี” ซึ่งทำให้ “ดูดี” และ “มั่นใจ” ลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านั้นได้แก่ การมีรูปลักษณ์ที่ดูอ่อนเยาว์ เรือนร่างผอมเพรียว ผิวขาว กระฉ่างใส ผมนุ่มสลวย เป็นต้น

กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอความคิดนี้ ประกอบด้วย

- การเลือกใช้คำศัพท์ที่มีความหมายในเชิงบวก อาทิ *อยากได้ ปรารถนา หวัง มั่นใจ ดูดี* ร่วมกับคำบรรยายลักษณะดังกล่าวข้างต้นเพื่อบ่งว่าลักษณะเหล่านี้เป็นสิ่งที่ “พึงประสงค์”
- การเลือกใช้คำศัพท์ *สุขภาพดี* ร่วมกับคำบรรยายลักษณะดังกล่าวข้างต้นเพื่อบ่งว่าลักษณะเหล่านี้เป็นสิ่งที่ “พึงประสงค์”
- การใช้มูลบทเพื่อแนะนำความว่าผู้หญิงจำเป็นต้องทำให้ตนเองมีรูปลักษณ์ที่ “พึงประสงค์” เพื่อที่จะสามารถ “อวด” หรือ “โชว์” ได้และเพื่อที่จะได้ “ดูดี” ในสายตาผู้อื่น
- การกล่าวอ้างว่าความคิดดังกล่าวเป็นความจริงสำหรับผู้หญิงทุกคนหรือผู้หญิงส่วนใหญ่
- การอ้างข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์หรืออ้างผู้เชี่ยวชาญ

ความคิด 2: ความซื่อสัตย์และความซื่อสัตย์เป็นศัตรูสำคัญที่ผู้หญิงต้องต่อสู้เพื่อเอาชนะ
ผู้หญิงที่มีลักษณะที่แสดงความซื่อสัตย์หรือความซื่อสัตย์มักจะวิตกกังวลและขาดความมั่นใจ

กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอความคิดที่ 2 ประกอบด้วย

- การใช้คำศัพท์ที่มีสื่อความหมายถึง “ปัญหา” “ความกังวล” หรือคำที่มีความหมายในเชิงลบกับคำบรรยายลักษณะบางอย่างโดยเฉพาะลักษณะที่เกี่ยวกับความซื่อสัตย์และความซื่อสัตย์ เพื่อแนะนำลักษณะเหล่านี้เป็นสิ่งที่ “ไม่พึงประสงค์”
- การใช้มูลบทเพื่อแนะนำความซื่อสัตย์ส่งผลกระทบต่อความงาม
- การใช้มูลบทเพื่อแนะนำมีลักษณะบางประการที่ “ไม่พึงประสงค์” ซึ่งควรจะถูกกำจัด ยับยั้ง ชะลอ หรือ ควบคุม
- การใช้อุปมาอุปไมย “สงคราม” เพื่อนำเสนอความคิดว่าผู้หญิงกำลังต้องทำสงครามกับ “ความซื่อสัตย์” และ “ความซื่อสัตย์”

ความคิด 3: คำแนะนำและความรู้จากผู้เชี่ยวชาญสามารถทำให้ผู้หญิงมีลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างง่ายดายและมีประสิทธิภาพ ผู้หญิงต้องการคำแนะนำและความรู้เหล่านั้นในการแก้ไขปัญหาและปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพให้พึงประสงค์

กลวิธีทางภาษาในการนำเสนอความคิดนี้ ประกอบด้วย

- การใช้คำศัพท์ที่สื่อถึง ความง่าย และ ระยะเวลาอันสั้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของคำแนะนำที่เสนอในบทความ
- การใช้คำศัพท์ที่สื่อถึง ความมีประสิทธิภาพ เพื่อแสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของคำแนะนำที่เสนอในบทความ
- การใช้คำศัพท์ “เคล็ดลับ” เพื่อบ่งบอกว่าคำแนะนำที่นำเสนอในบทความเป็นข้อมูลหรือความรู้พิเศษ
- การใช้วัจนลีลาแบบเป็นกันเอง ซึ่งส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นมิตรและเอื้อต่อการนำเสนอความคิดในบทความ

4.3.2 อุดมการณ์รองเกี่ยวกับ “ความเป็นผู้หญิง” ที่นำเสนอในบทความ

แนะนำวิธีการ

นอกจากอุดมการณ์หลักดังกล่าวแล้ว จากการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในบทความแนะนำวิธีการในนิตยสารสุขภาพและความงาม ผู้วิจัยยังพบอุดมการณ์รองอีกชุดหนึ่งที่แฝงมาในบทความดังกล่าว ผู้วิจัยจัดว่าชุดความคิดดังกล่าวเป็นอุดมการณ์รองเนื่องจากพบกลวิธีทางภาษาที่สื่อชุดความคิดดังกล่าวในบทความจำนวนไม่มาก อุดมการณ์หรือชุดความคิดรองเกี่ยวกับ “ความเป็นผู้หญิง” ดังกล่าวประกอบด้วยความคิด 2 ประการคือ

ความคิด 1: การมีคู่ครองซึ่งเป็นผู้ชายเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาสำหรับผู้หญิง การเป็นโสดหรือเป็นม่ายเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาสำหรับผู้หญิง

ความคิด 2: ผู้หญิงสามารถเป็นฝ่ายรุกหรือจัดการเพื่อให้ได้ผู้ชายมาเป็นคู่ครอง

กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการสื่อชุดความคิดดังกล่าวนี้ ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ และการใช้มูลบท การเลือกใช้คำศัพท์นั้นมี 2 ลักษณะคือ 1) การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเชิงบวกกับการมีคู่ครอง และใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเชิงลบกับการเป็นโสเภณีหรือเป็นม่าย และ 2) การใช้คำที่มีความหมายแสดงการเป็นผู้กระทำในการกล่าวถึงความสัมพันธ์ที่ผู้หญิงมีต่อผู้ชาย ส่วนการใช้มูลบทนั้นใช้เพื่อเน้นความว่าการแสวงหาคู่ครอง (ที่เป็นผู้ชาย) นั้นเป็นสิ่งที่ผู้หญิงต้องการ และการเป็นโสเภณีหรือเป็นม่ายนั้นเป็นสถานะที่ไม่พึงประสงค์สำหรับผู้หญิง ดังนี้

การเลือกใช้คำศัพท์

1) การใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเชิงบวกกับการมีคู่ครอง และใช้คำศัพท์ที่มีความหมายเชิงลบกับการเป็นโสเภณีหรือเป็นม่าย

ตัวอย่าง 120: - อยากเป็นคนที่ถูกรักต้องทำอะไร

(Health Plus; พุทธกิจยาน 2551: 90)

การใช้คำที่มีความหมายเชิงบวก “อยากเป็น” คู่กับ “คนที่ถูกรัก” ในการสื่อความคิดว่าการมีคู่ครองเป็นสภาพที่พึงปรารถนาสำหรับผู้หญิง แม้ “ถูกรัก” จะมีความหมายในเชิงที่ว่าผู้ชายเป็นฝ่ายเลือกผู้หญิง แต่หากพิจารณาการใช้คำกริยา “อยากเป็น” และ “ต้องทำ” จะเห็นว่าเป็นการนำเสนอว่าผู้หญิงเป็นฝ่ายที่เลือกและรุกขึ้นมามีจัดการเพื่อให้ได้เป็น “คนที่ถูกรัก”

ตัวอย่าง 121: - ไม่ต้องกลัวว่าตัวเองจะตกพุ่มม่ายไปตลอดชีวิต ถึงเวลาพร้อม
เมื่อไรความรู้สึกนี้จะบอกเราเองนั่นแหละ

(Health Plus; กันยายน 2551: 91)

การใช้คำกริยา “กลัว” กับ “ตกพุ่มม่ายไปตลอดชีวิต” เน้นความว่า สภาวะ “ตกพุ่มม่าย” เป็นสิ่งที่น่ากลัวหรือไม่พึงประสงค์

ตัวอย่าง 122: - รับมือ... เมื่อต้องเป็น Single Mom

(Health Plus; สิงหาคม 2551: 85)

ในตัวอย่างนี้มีการใช้คำกริยา “รับมือ” กับการ “ต้องเป็น Single Mom” คำกริยา “รับมือ” ใช้กับสภาพการณ์หรือสิ่งที่ยุ่งยาก เป็นอุปสรรคหรือปัญหา ดังนั้น ตัวอย่างนี้จึงสื่อความว่าการเป็นแม่ที่ต้องเลี้ยงลูกคนเดียวนั้นเป็นสภาวะที่ยุ่งยากลำบากและไม่พึงปรารถนา

2) การใช้คำกริยาที่มีความหมายแสดงการเป็นผู้กระทำในการกล่าวถึงความสัมพันธ์ที่ผู้หญิงมีต่อผู้ชาย ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงเป็นฝ่าย “มัดใจ” “ดึงดูด” ทำให้ผู้ชาย “หนีไม่รอด” และได้ “ครอบครอง” ผู้ชาย

ตัวอย่าง 123: - เพื่อนคุณตั้งตัวเป็นแม่สื่อจัดแจงรับน้องออกเดทแทนคุณ แต่คุณกลับคิดว่าตัวเองมีเสน่ห์ไม่เพียงพอที่จะมัดใจชายหนุ่มเหล่านั้น ...
(Health Plus; เมษายน 2552: 79)

ในตัวอย่างนี้มีการใช้คำกริยา “มัดใจ” สื่อให้เห็นว่าในความสัมพันธ์นั้นผู้หญิงเป็นฝ่ายรุก

ตัวอย่าง 124: - เมื่อจิตใจคุณเต็มแล้ว คุณก็พร้อมที่จะมอบความรักไปให้ใครต่อใคร ตรงนี้แหละ คือเสน่ห์อย่างหนึ่งที่จะดึงดูดเขาให้เข้ามาใกล้คุณได้ไม่ยาก
(Health Plus; พฤศจิกายน 2551: 90)

คำกริยา “ดึงดูด” สื่อให้เห็นว่าผู้หญิงเป็นฝ่ายกระทำทำให้ผู้ชายเข้ามาใกล้และเป็นผู้ครอง

ตัวอย่าง 125: - ไตเอตเพื่อความรัก
ลด 6 ก.ก. ก่อนถึงวันวาเลนไทน์
ปิ้งกับหนุ่มมาเป็นเดือนแล้วใช้มั้ย?
ทำตามไตเอตต่อไปนี้สิ รับรองเขาหนีไม่รอดแน่ๆ
(Slimming; กุมภาพันธ์ 2552: 94)

ตัวอย่างนี้มีการใช้คำกริยาที่แสดงว่าผู้ชายเป็นฝ่ายรับการกระทำคือ “หนี” และผู้หญิงเป็นฝ่ายกระทำคือ “ไล่จับ” ผู้หญิงเป็นฝ่ายรุกในการหาคู่ครอง

ตัวอย่าง 126: - เอ้า กว่าจะได้หนึ่งหนุ่มมาครอบครอง ก็เป็นเรื่องยากเย็นแสนเข็ญแล้ว แต่ดูเหมือนว่าความยากเย็นจะไม่จบลงแค่การได้เป็นแฟนกันเท่านั้น ปรากฏการต่อไปที่คุณต้องเจอก็คือแม่หรือครอบครัวของเขา ...
(Health Plus; กันยายน 2552: 78-79)

การใช้คำกริยา “ครอบครอง” กับคำนาม “ชายหนุ่ม” สื่อความคิดว่าผู้หญิงเป็นฝ่ายกระทำหรือรุก ในขณะที่ผู้ชายเป็นฝ่ายรับการกระทำคือเป็นฝ่าย “ถูกครอบครอง” นอกจากนี้ วลี “กว่าจะได้” แนะนำให้เห็นว่าผู้หญิงต้องใช้ความพยายามในการที่จะมีคู่ครอง

การใช้มูลบท

ผลการศึกษาพบว่าการใช้ถ้อยคำเพื่อแนะนำว่าการแสวงหาคู่ครอง (ที่เป็นผู้ชาย) นั้น เป็นสิ่งที่ผู้หญิงต้องการ และการเป็นโสดหรือเป็นม่ายนั้นเป็นสภาวะที่ไม่พึงประสงค์สำหรับผู้หญิง

ตัวอย่าง 127: - เพื่อนคุณตั้งตัวเป็นแม่สื่อจัดแจงรับนัดออกเดทแทนคุณ แต่
คุณกลับคิดว่าตัวเองมีเสน่ห์ไม่เพียงพอที่จะมัดใจชายหนุ่ม
เหล่านั้น ...

(Health Plus; เมษายน 2552: 79)

ในตัวอย่างนี้ “มีเสน่ห์ไม่เพียงพอที่จะมัดใจชายหนุ่ม” เป็นการใช้มูลบทเพื่อแนะนำว่าผู้หญิงควรจะต้องมีเสน่ห์เพื่อที่จะสามารถมัดใจชายหนุ่มได้ และ การมีคู่ (ที่เป็นชายหนุ่ม) แสดงว่าผู้หญิงมีเสน่ห์

ตัวอย่าง 128: - เมื่อเรารักอุปปาง...เราจะเดินทางต่อไปอย่างไร
... อย่าพานมองความรักหรือการแต่งงานเป็นเรื่องเลวร้ายจน
ปิดใจไม่ยอมเปิดรับสิ่งใหม่ๆ เข้ามาในชีวิต ควรแบ่งแยกให้ถูก
เมื่อสบายใจแล้วเราจะสามารถมองการแต่งงานที่ผ่านมาได้ทะลุ
ปรุโปร่ง รู้ว่าอะไรคือปัญหา อะไรคือสาเหตุ จะได้หลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดขึ้นอีกกับชายหนุ่มรายต่อไป

(Health Plus; กันยายน 2551:91)

ในตัวอย่างนี้มีการใช้มูลบท “จะได้หลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดขึ้นอีกกับชายหนุ่มรายต่อไป” แนะนำความว่า “จะมีชายหนุ่มรายต่อไป” กลวิธีทางภาษานี้สื่อความคิดว่าแม้ผู้หญิงจะผิดหวังจากชายคนรักแต่ก็ยังคงควรจะแสวงหาคู่ครองอื่นต่อไป

ตัวอย่าง 129: - โสดอีกครั้งจะเป็นไรไป?

7 วิธีอยู่เป็นโสดอย่างประสบความสำเร็จ

(Slimming; มกราคม 2552: 96-97)

ข้อความ “...จะเป็นไปได้อย่างไร?” และความว่าสิ่งหรือสภาวะที่กล่าวถึงนั้นแท้จริงแล้วเป็นสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ หรือเป็นประเด็นที่เป็นปัญหา ในตัวอย่างที่ยกมานี้ ในเบื้องต้นอาจจะเห็นว่าผู้เขียนต้องการบอกว่า “การเป็นโสดอีกครั้ง” ไม่เป็นปัญหา แต่หากพิจารณากลวิธีทางภาษาที่ใช้แล้วจะพบว่า ผู้เขียนคิดว่าแท้จริงแล้ว “การเป็นโสดอีกครั้ง” หรือ “การเป็นม่าย” นั้นเป็นประเด็นที่เป็นปัญหา ดังนั้นในการที่จะเป็นโสด “อย่างประสบความสำเร็จ” ผู้เขียนจึงเสนอแนะวิธีการให้แก่ผู้หญิง

สรุป

ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์ “ความเป็นผู้หญิง” ในบทความแนะนำวิธีการ (How-to) ในนิตยสารสุขภาพและความงามภาษาไทย โดยเริ่มต้นด้วยการนำเสนอผลการวิเคราะห์ตัวบทของบทความแนะนำวิธีการในนิตยสารสุขภาพและความงามว่ามีลักษณะเด่นอย่างไรบ้าง จากนั้นผู้วิจัยได้นำเสนอกลวิธีทางภาษาที่สื่ออุดมการณ์เกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงที่พบในบทความแนะนำวิธีการเหล่านั้น ผลการวิเคราะห์พบว่ามีการใช้กลวิธีทางภาษาที่หลากหลายในการสื่อชุดความคิดหลักเกี่ยวกับผู้หญิง ได้แก่ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้อุปลักษณ์ การใช้มูลบท การกล่าวเกินจริง การกล่าวอ้างว่าเป็นความจริง การอ้างข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ และการใช้จรรยาบรรณแบบเป็นกันเอง ส่วนอุดมการณ์ “ความเป็นผู้หญิง” ที่สื่อในบทความแนะนำวิธีการเหล่านั้นพบว่ามีทั้งอุดมการณ์หลักและอุดมการณ์รอง อุดมการณ์หลักหรือชุดความคิดที่พบในบทความส่วนใหญ่ประกอบด้วยความคิดย่อย 3 ประการด้วยกัน ดังนี้

- 1) ผู้หญิงที่ “พึงประสงค์” คือผู้หญิงที่มีลักษณะที่บ่งบอก “ความสวย สุขภาพดี” ซึ่งทำให้ “ดูดี” และ “มั่นใจ” ลักษณะที่พึงประสงค์เหล่านั้นได้แก่ การมีรูปลักษณ์ที่ดูอ่อนเยาว์ เรือนร่างผอมเพรียว ใบหน้าสวย ผิวขาว กระจ่างใส ผมนุ่มสลวย เป็นต้น
- 2) ความชราและความอ้วนเป็นศัตรูสำคัญที่ผู้หญิงต้องต่อสู้เพื่อเอาชนะ ผู้หญิงที่มีลักษณะที่แสดงความชราหรือความอ้วนมักจะวิตกกังวลและขาดความมั่นใจ
- 3) คำแนะนำและความรู้จากผู้เชี่ยวชาญสามารถทำให้ผู้หญิงมีลักษณะที่พึงประสงค์ได้อย่างง่ายดายและมีประสิทธิภาพ ผู้หญิงต้องการคำแนะนำและความรู้เหล่านั้นในการกำจัดปัญหาและปรับเปลี่ยนรูปลักษณ์ให้พึงประสงค์

ส่วนอุดมการณ์หรือชุดความคิดรองเกี่ยวกับ “ความเป็นผู้หญิง” ซึ่งพบในบทความจำนวนไม่มากประกอบด้วยความคิด 2 ประการคือ

- 1) การมีคู่ครองซึ่งเป็นผู้ชายเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาสำหรับผู้หญิง การเป็นโสดหรือเป็นม่ายเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาสำหรับผู้หญิง
- 2) ผู้หญิงสามารถเป็นฝ่ายรุกหรือจัดการเพื่อให้ได้ผู้ชายมาเป็นคู่ครอง

ในบทต่อไปผู้วิจัยจะเสนอผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและอุดมการณ์ “ความเป็นผู้หญิง” ในโฆษณาสินค้าและบริการในนิตยสารสุขภาพและความงามภาษาไทย